

Etichetarea energetică la aparatele electrice de uz casnic

**PROGRAMUL DE PREGĂTIRE
PENTRU EXPERTII ȘI OFICIALII
GUVERNAMENTALI**

**Etichetarea
energetică la
aparatele electrice
de uz casnic**

Pregătit ca parte a proiectului "CEECAP – Implementarea politicii UE privind aparatele electrice de uz casnic în Europa Centrală și de Est"

Acest manual a fost elaborat ca parte a proiectului CEECAP

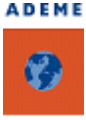

Editat de: Thomas Bogner
Agenția de energie austriacă
Austria

Proiectul CEECAP este coordonat de: SEVEN, Centrul de Eficiență a Energiei, Republica Cehia

Parteneri de proiect:

Numele participantului	Adresa de internet	Țara	
SEVEN, Stredisko pro efektivni vyuzivani energie, o.p.s.	www.svn.cz	Republica Cehia	
KAPE, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	www.kape.gov.pl	Polonia	
ARCE, Agenția Română pentru Conservarea Energiei	www.arceonline.ro	România	
EnEffect, Centrul pentru Eficiența Energiei	www.eneffect.bg	Bulgaria	
ILE, Institutul Lituanian de Energie	www.lei.lt	Lituania	
AES, Agenția Energetică Slovacă	www.sea.gov.sk	Slovacia	
ADEME, Agenția mediului și producerii energiei	www. Ademe.fr	Franța	
A.E.A., Österreichische Energieagentur	www.energyagency.at	Austria	
KC, Klinckenberg Consultanți		Olanda	

Mulțumiri:

Pregătirea acestui modul a fost posibilă numai datorită ajutorului activ și consultațiilor cu reprezentanții din:

Trustul pentru economisirea energiei UK

Agenția Internațională pentru Energie

SenterNovem, Olanda

Membrii Grupului de Lucru pentru Etichetare al Rețelei Europene de Energie

Acest proiect este cofinanțat de :

Declarație

Singura responsabilitate pentru conținutul acestui Program de Pregătire aparține autorilor. Acesta nu reflectă neapărat opinia Comunității Europene. Comisia Europeană nu este responsabilă pentru nici o utilizare a informației conținută aici.

Cu toate că acest document conține informații adevărate, nici una dintre organizațiile participante, nici sponsorii financiari nu pot da nici o garanție, explicită sau implicită, sau nu-și asumă nici o responsabilitate legală pentru exactitatea, caracterul complet sau utilitatea oricărei informații oferite.

Pentru mai multe copii ale acestui document și pentru informații despre proiectul CEECAP, luați legătura cu:

Domnul Juraj Krivošik, SEVEN, Republica Cehia, e-mail: juraj.krivosik@svn.cz

CUPRINS

1. INTRODUCERE	5
2. ASPECTE POLITICE ȘI STRATEGICE	6
2.1 <i>Principiile de bază ale politicii energetice a Uniunii Europene</i>	6
2.2 <i>Principalele Directive UE din domeniul energiei</i>	6
2.3 <i>Carta Verde privind strategia europeană pentru energie durabilă, competitivă și sigură</i>	7
3. ETICHETAREA ENERGETICĂ PENTRU APARATELE ELECTRICE DE UZ CASNIC	8
3.1 <i>Politica dezvoltată de UE referitor la eficiența energetică a aparatelor electrice de uz casnic</i>	8
3.2 <i>Acquis-ul UE</i>	8
3.2.1 <i>Reglementări obligatorii și aplicabile direct</i>	8
3.2.2 <i>Directive</i>	8
3.2.3 <i>Decizii obligatorii pentru cei cărora le sunt adresate</i>	8
3.3 <i>Acorduri negociate</i>	9
3.4 <i>Procese în derulare: Eco-designul produselor care folosesc energie</i>	9
3.5 <i>Ce este eticheta energetică?</i>	10
3.6 <i>Impactul etichetării energetice</i>	11
3.6.1 <i>Eficiența aplicării standardelor și etichetării energetice</i>	11
3.6.2 <i>Evaluare bazată pe experiența celor 15 state EU</i>	12
4. OBLIGAȚII LEGALE	15
4.1 <i>Obligațiile legale pentru Statele Membre</i>	15
4.2 <i>Obligațiile legale pentru Dealeri (Vânzători)</i>	15
4.3 <i>Obligațiile legale pentru Furnizori (Producători)</i>	15
5. CERINȚE PENTRU O INFRASTRUCTURĂ EFICIENTĂ DE VERIFICARE ȘI IMPLEMENTARE A LEGISLAȚIEI PRIVIND ETICHETAREA ENERGETICĂ	16
5.1 <i>Pregătirea cadrului legal</i>	16
5.1.1 <i>Pasul 1: Introducerea cadrului legal pentru politica de eficiență energetică a aparatelor electrice de uz casnic</i>	16
5.1.2 <i>Pasul 2: Transpunerea (implementarea) directivei în cadrul legislativ național</i>	16
5.1.3 <i>Pasul 3: Atribuirea responsabilităților serviciilor adecvate și/sau agențiilor</i>	16
5.2 <i>Verificarea</i>	17
5.2.1 <i>Pasul 4: Controalele în magazine</i>	17
5.2.2 <i>Pasul 5: Verificarea cataloagelor de comenzi prin poștă și a vânzărilor de pe internet</i>	20
5.2.3 <i>Pasul 6: Testele de verificare</i>	20
5.3 <i>Ațiuni de implementare</i>	22
5.3.1 <i>Furnizori și/sau vânzători</i>	22
5.3.2 <i>Anularea etichetelor energetice neconforme cu cele din UE și/sau mărcile</i>	23
5.4 <i>De ce și cum să facem asta? Experiențe și exemple de bune practici</i>	23
5.4.1 <i>De trebuie să facă guvernul și agențiile un efort în plus? sau Beneficii într-o clipă!</i>	23
5.4.2 <i>Politica de informare adecvată - implicarea factorilor de decizie este crucială</i>	23
5.4.3 <i>Conformitatea cu cerințele etichetării energetice - Experiențe și date statistice</i>	24
5.4.4 <i>Experiențe legate de testarea aparatelor</i>	26
5.4.5 <i>Procedura test de verificare</i>	27
5.4.6 <i>Clasa "A, A+ și Super A "</i>	27
6. PROCESUL DE LUARE A DECIZIEI UE	29
6.1 <i>Privire de ansamblu</i>	29
6.1.1 <i>Luarea Deciziei pentru o Nouă Politică</i>	31
6.2 <i>Participarea Noilor State Membre și a țărilor în curs de aderare în politica de eficiență energetică a aparatelor electrice de uz casnic</i>	31
6.3 <i>Posibilități pentru implicarea CEEC în politica EU de eficiență a aparatelor electrice de uz casnic</i>	32
7. ANEXA	33
Bibliografie	34

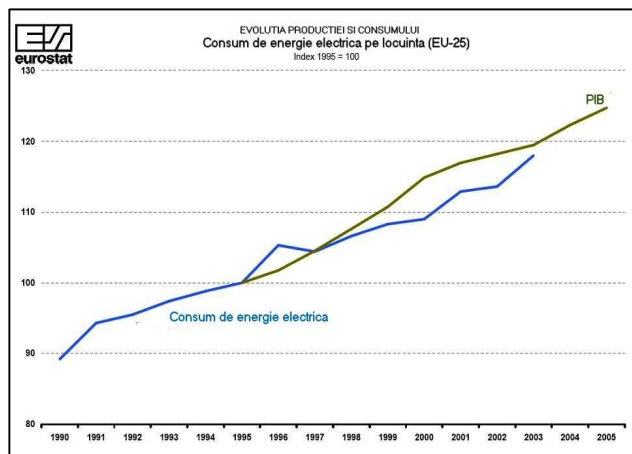
1. INTRODUCERE

Atât la nivel național cât și la nivelul UE, în ciuda faptului că au existat numeroase măsuri și activități de succes pentru reducerea consumului de energie casnic, cererea de electricitate este încă în creștere.

verificare. Scopul principal al acestei broșuri este să servească ca îndrumar practic și catalog, furnizând informații ce se bazează pe experiența a 15 țări din

Figura 1 Consumul de energie casnic (UE 25)

Sursa: Eurostat (2006)

Concentrându-ne pe perioada anilor 1992-2002 în Europa, observăm o creștere anuală a consumului casnic de energie electrică de aproximativ 2% , rezultând o creștere de 20% pentru acest deceniu. Eficiența energetică a aparatelor electrice de uz casnic a fost mult timp o problemă cheie în politica Uniunii Europene de conservare a energiei. Legislația extinsă din acest domeniu a avut ca efect o reducere considerabilă a energiei în toată Europa și economii importante cu costurile pentru energie la consumatorii casnici europeni. Implementarea directivelor, oricum, cere un efort mare din partea țărilor care au intrat recent în Comunitatea Europeană, sau care sunt în curs de aderare. Schimbările necesare în cadrul procedurilor legale și a practicilor de piață cer o sumă considerabilă de bani și de timp, precum și informații accesibile la implicările practice ale acestor politici.

Acest program de pregătire intenționează să vină în ajutorul oficialilor guvernamentali și experților din Europa Centrală și de Est în procesul de implementare a schemei de etichetare energetică punând accentul pe acțiunile de implementare și de

UE și explicând cerințele, responsabilitățile și regulile privind implementarea legislației de etichetare energetică a aparatelor.

Cititorii acestei broșuri vor învăța despre legislația europeană privind etichetarea energetică și standardizarea informațiilor referitoare la aparatele electrice de uz casnic, cu focalizare concretă pe fiecare tip de aparat și etichetele aferente. Sunt explicate impactul și importanța etichetelor, oferind și exemple concrete de aplicare în diferite țări europene. În prima parte a acestei broșuri se evidențiază pașii, responsabilitățile și sugestiile pentru o implementare potrivită a etichetelor și standardelor.

Oferă adresele site-urilor web relevante și o privire de ansamblu asupra procesului de adoptare a noii legislații la nivelul Uniunii Europene, având scopul de a crește participarea activă la acest proces a țărilor din Europa Centrală și de Est.

Acest manual este însoțit de un program de instruire pentru comercianți și producători, oferind informații cu țintă precisă pentru aceia care produc și distribuie aparate electrice de uz casnic.

2. ASPECTE POLITICE ȘI STRATEGICE

Uniunea Europeană, ca întreg, duce lipsă de resurse în acoperirea consumului propriu de energie. UE este astfel obligată să importe energie din alte părți. Chiar și fără mari fluctuații de preț al petrolului, ceea ce a dus la un declin al planurilor de creștere economică în Europa, sunt multe motive întemeiate pentru ca UE să facă presiuni puternice pentru un program ambițios care să promoveze îmbunătățirea eficienței energetice.

Acest capitol prezintă și explică principala legislație europeană în vigoare legată de eficiența energetică și în principal de etichetarea energetică a aparatelor electrice de uz casnic și standardizare și explică motivația implementării ei.

2.1 Principiile de bază ale politicii energetice a Uniunii Europene

Trei principii de bază conduc politica europeană în domeniul energiei:

Competitivitatea crescută

Deși Europa este deja lider mondial în domeniul echipamentelor cu eficiență energetică ridicată și al serviciilor energetice, sunt permanent necesare investiții considerabile pentru obținerea de economii de energie rentabile. Asta înseamnă crearea de noi locuri de muncă de înaltă calificare în Europa, condiții mai bune de trai pentru locuitorii din UE și îmbunătățirea competitivității. În medie, într-o casă din UE s-ar economisi între 200 și 1000 de euro pe an, în funcție de consumul total anual de energie, utilizând aparate electrice eficiente energetic.

Dezvoltarea protecției mediului înconjurător și îndeplinirea angajamentelor UE din Protocolul KYOTO

Cea mai mare parte a emisiilor de gaze cu efect de seră rezultă din utilizarea energiei. Pentru a îndeplini angajamentele din Protocolul KYOTO, precum și alte obligații pentru a evita creșterea temperaturii globale, eficiența energetică este, deci, principalul mod de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Îmbunătățirea siguranței aprovizionării

Până în anul 2030, pe baza tendințelor actuale, UE va fi 90% dependentă de importul de petrol și 80% dependentă de importul de gaze naturale. Este imposibil de prevăzut prețul energiei pentru următoarele decenii, mai ales dacă cererea din țările în curs de dezvoltare va crește la fel de rapid ca și în prezent. Efortul real de a reduce cererea de energie sau de a menține viteza ei de creștere la nivelul actual trebuie să reprezinte o contribuție majoră la promovarea siguranței aprovizionării cu energie a UE.

2.2 Principalele Directive UE din domeniul energiei

În contextul actual de incertitudine globală, problemele cruciale de asigurare a necesarului de energie, impactul emisiei de gaze cu efect de seră și consecințele prețului la energie asupra dezvoltării europene, trebuie rezolvate cu o politică puternică în domeniul energiei.

În ultimii 10 ani, nu mai puțin de 8 directive principale din domeniul energiei au fost discutate și adoptate de statele membre ale UE, influențând pe de o parte furnizarea energiei și, pe de altă parte, managementul cererii de energie:

- **Etichetarea energetică pentru aparatele de uz casnic (92/75/CEE):** obiectivul acestei directive cadru, prezentată în detaliu în această broșură, este să permită armonizarea măsurilor naționale privind publicarea, informațiilor privind consumul de energie și a altor resurse esențiale, și informații suplimentare în ceea ce privește anumite tipuri de aparate electrice de uz casnic, prin etichetare și informații standard cu privire la produs. Se permite astfel informarea consumatorilor astfel încât aceștia să aleagă aparate de uz casnic mai eficiente energetic. Această directivă trebuie aplicată aparatelor electrice de uz casnic, chiar dacă acestea sunt vândute în alte scopuri decât cele casnice: frigider, congelatoare și combinații ale acestora, mașini de spălat rufe, uscătoare de rufe, mașini de spălat vase, cuptoare, încălzitoare de apă, boilere de apă caldă, lămpi, aparate de aer condiționat.
- **Eco-design (2005/32/CE):** această directivă creează un cadru legal larg și coerent pentru atingerea cerințelor de eco-design, având ca scop: asigurarea liberei circulații în cadrul UE a produselor care folosesc energia, îmbunătățirea performanțelor de mediu ale acestor produse. Se obține astfel protejarea mediului, securitatea alimentării cu energie și mărirea competitivității economiei UE, menținând interesele atât industriei cât și consumatorilor.
- **Eficiența energiei la clădiri (2002/91/CE):** scopul acestei directive este de a promova îmbunătățirea performanțelor energetice a clădirilor din comunitate, luând în considerare condițiile climatice zonale, cerințele microclimatului interior precum și rentabilitatea costurilor.
- **Regulile comune pentru piața internă de electricitate (96/92/CE) și piața gazelor naturale (98/30/CE):** aceste două directive stabilesc reguli comune pentru producerea, transportul și distribuția energiei electrice și a gazelor naturale.

- **Promovarea producerii energiei electrice din surse energetice regenerabile (2001/77/CE):** scopul directivei este promovarea utilizării surselor de energie regenerabile, pentru producția de electricitate pe piețele interne și crearea bazei unui viitor cadru comunitar pentru acestea.
- **Producerea combinată a căldurii și electricității (2004/91/CE):** această directivă are scopul de a crește eficiența energetică și de a îmbunătăți securitatea alimentării cu energie prin crearea unui cadru optim pentru promovarea și dezvoltarea producerii energiei termice și electrice prin cogenerare.
- **Promovarea eficienței energetice la consumatorul final și servicii energetice (2006/32/CE):** obiectivul principal al directivei este de a asigura o utilizare cât mai eficientă a energiei la consumatorul final, prin susținerea și dezvoltarea accelerată a măsurilor pentru îmbunătățirea eficienței energetice și dezvoltarea pieței de servicii energetice .

2.3 Carta Verde privind strategia europeană pentru energie durabilă, competitivă și sigură

Prima Cartă Verde europeană „Către o strategie europeană pentru securitatea alimentării cu energie” a fost adoptată de către Comisia Europeană în noiembrie 2000. Ea a apărut într-o perioadă de liniște, când cetățenii Europei păreau să nu-și facă griji în ceea ce privește sursa energiei, cum ar fi benzina pentru mașinile lor sau electricitatea pentru iluminarea caselor. Prețul energiei era scăzut și nu exista motiv de îngrijorare. Totuși, Comisia se concentrează asupra confruntărilor cu previziunile unei dependențe de energie de mai mult de 70% în anul 2030, în comparație cu 50% cât este în prezent, ținând seama și de constrângeri suplimentare impuse de schimbările climatice.

Apoi, criza pe termen lung a prețului petrolului și siguranța alimentării cu energie, probleme care au apărut în anii următori, a determinat Comisia să lanseze o a doua dezbatere generală pentru a identifica cel mai bun mod de a îmbunătăți eficiența energetică la nivel european: „*Carta Verde privind strategia europeană pentru energie durabilă, competitivă și sigură: Lucrează mai mult folosind mai puțină energie*” și de a propune unirea eforturilor Statelor Membre pentru a defini o politică energetică comună în UE.

Prin urmare, Carta Verde, publicată în anul 2005, caută identificarea barierelor care împiedică în prezent creșterea eficienței energetice – spre exemplu, lipsa subvențiilor potrivite, a informației, a disponibilității mecanismelor de finanțare.

De asemenea, ea caută identificarea procedeelelor prin care aceste limitări să fie depășite, sugerând un număr de acțiuni cheie care pot fi efectuate. Exemplele includ:

- stabilirea planurilor anuale de acțiune în domeniul eficienței energetice, la nivel național. Asemenea planuri pot identifica măsuri care pot fi adoptate la nivel național, regional sau local și ulterior monitorizat succesul lor atât în termenii îmbunătățirii eficienței energetice și rentabilității lor;
- informarea mai bună a cetățenilor, de exemplu prin campanii publicitare mai bine orientate și îmbunătățirea etichetării produsului;
- îmbunătățirea impozitării, pentru a se asigura că poluarea chiar se plătește, fără a crește nivelul general al taxelor;
- ajutor de stat mai mare, orientat, acolo unde susținerea publică este justificată și necesară pentru furnizarea unui stimulente în utilizarea eficientă a energiei;
- folosirea achizițiilor publice pentru promovarea utilizării noilor tehnologii de eficiență energetică, cum ar fi autovehiculele mai eficiente din punct de vedere al consumului de carburanți și echipamentele IT;
- folosirea unor instrumente noi și îmbunătățite de finanțare, atât la nivelul comunității cât și la nivel național, pentru a da un impuls, dar nu ajutor, atât companiilor cât și consumatorilor casnici pentru introducerea îmbunătățirilor cu costuri eficiente.

Carta Verde este un document important, nu numai prin prisma economică, ci și prin faptul că marchează începutul unei noi încercări a Comisiei de a reinnoi politica energetică a Europei, bazându-se pe nevoia dezvoltării unei reale competitivități, a unei dezvoltări durabile și pe nevoia securității alimentării cu energie.

Consiliul European al Energiei sugerează Statelor Membre să elaboreze o Politică Energetică Europeană bazată pe “surse de alimentare cu energie și prognoze pentru cererea de energie, comune în UE”, incluzând, pentru fiecare resursă energetică individuală, evaluări obiective și clare privind diferitele avantaje și efectele negative.

Un plan de acțiune în domeniul eficienței energetice ar trebui propus de către Comisie la sfârșitul anului 2006, pentru realizarea unei economii de 20% din consumul actual de energie în UE până în anul 2020, prin îmbunătățirea eficienței energetice.

În acest context, Comisia va acorda o mai mare prioritate cercetării în domeniul energiei, în cadrul celui de al 7-lea program cadru de cercetare.

3. ETICHETAREA ENERGETICĂ LA APARATELE ELECTRICE DE UZ CASNIC

3.1 Politică dezvoltată de UE referitor la eficiența energetică a aparatelor electrice de uz casnic - Directive și obligații

Actuala poziție a statelor din Europa Centrală și de Est (CEEC) – noile state membre ale UE sau statele în curs de aderare – pentru armonizarea legislației la nivel național cu cea europeană, este referitoare la reglementările pieței europene și politicile care o guvernează.

Implementarea politicii UE în domeniul eficienței energetice a aparatelor electrice de uz casnic este legată de Acquis-ul UE și de Acordurile de Negociere.

3.2 Acquis-ul UE

Din punctul de vedere al țărilor CEEC, atenția cea mai mare este acordată Acquis-ului UE, care ia următoarele forme:

3.2.1 Reglementări – obligatorii și direct aplicabile

Reglementările care sunt obligatorii sunt direct aplicabile în toate statele membre de la data intrării lor în vigoare. În domeniul eficienței energetice a aparatelor electrice de uz casnic, este în vigoare reglementarea (CE) nr. 2422/2001 a Parlamentului European și a Consiliului Comunității Europene în ceea ce privește programul de etichetare a eficienței energetice pentru echipamentele de birou.

3.2.2 Directive

Directivele sunt obligatorii în ceea ce privește rezultatele ce urmează a fi obținute, dar lasă decizia asupra metodei de obținere a acestora la nivel național, autorităților responsabile cu implementarea lor. Statelor Membre li se cere să facă schimbările necesare în legislația națională și aranjamentele administrative necesare în scopul satisfacerii cerințelor prevăzute de directive, până la data specificată. Luând în considerare scopul acestor directive, se diferențiază două domenii principale:

Etichetare energetică

Acest domeniu se bazează pe directiva cadru 92/75/CE, care asigură baza legală pentru etichetarea energetică a aparatelor electrice de uz casnic, impunându-le producătorilor și comercianților să atașeze o etichetă, când acesta este expus spre vânzare, care să indice performanța energetică a aparatului. Directivele care implementează această directivă cadru, arată informațiile specifice fiecărui tip de aparat (mașini de spălat rufe, aparate frigorifice, lămpi, aparate de aer-condiționat, cuptoare, etc.) ce trebuie indicate pe eticheta energetică a aparatului, afișând un

consum de energie determinat în acord cu un standard european de testare.

Directiva cadru 92/75/CEE de etichetare energetică și directivele de implementare se referă la următoarele tipuri de aparate electrice de uz casnic:

- ✓ Frigidere, congelatoare și combinațiile lor
- ✓ Mașini de spălat rufe
- ✓ Uscătoare de rufe
- ✓ Mașini de spălat vase
- ✓ Lămpi
- ✓ Cuptoare electrice
- ✓ Aparate de aer condiționat

Standarde de eficiență energetică

Directivele din acest domeniu interzic vânzarea aparatelor electrice de uz casnic, care nu îndeplinesc anumite limite de performanță energetică, performanță determinată în conformitate cu standardele de eficiență energetică. Asemenea directive există, până în prezent, pentru frigider, congelatoare și combinațiile lor (96/57/CE), boilere de apă caldă (92/42/CE) ca și balasturile pentru sursele de iluminat fluorescent (2000/55/CE).

Directiva 96/57/CE spune că pot fi introduse pe piață doar aparatele frigorifice al căror consum de energie este mai mic sau egal cu consumul maxim admis potrivit clasei de eficiență pentru categoria aparatului frigorific de uz casnic respectiv (vezi tabelul 4.1). Respectarea acestei cerințe este dovedită prin aplicarea marcatului CE pe aparat. Astfel, producătorii aparatelor frigorifice sunt responsabili pentru asigurarea că fiecare aparat introdus pe piață, este conform cu cerințele directivei.

Tabel 4.1 Clasa de eficiență energetică minimă admisă a aparatelor frigorifice de uz casnic

Aparatul electric de uz casnic	Clasa energetică
Frigidere	C
Frigidere-congelatoare (combine frigorifice)	C
Congelator vertical	C
Congelator orizontal	E

3.2.3 Decizii – obligatorii pentru cei cărora le sunt adresate

Deciziile sunt obligatorii pentru cei cărora le sunt adresate. Ele pot fi adresate Statelor Membre, dar sunt, în mod obișnuit, adresate întreprinderilor sau persoanelor, de spre exemplu – Decizia Comisiei 2003/367/CE referitor la coordonarea programelor de etichetare a eficienței energetice pentru echipamentele de birou, între SUA și UE (*Energy*

Star – este un program de etichetare la care producătorii pot participa voluntar), care afectează direct toate companiile din UE, deși marca *Energy Star* trebuie implementată la nivel național.

Transpunerea și implementarea în legislația națională a Acquis-ului UE depinde de administrația națională a fiecărui Stat Membru. Comisia Europeană, care este responsabilă cu supravegherea aplicării legislației europene în Statele Membre, în Europa în general, urmărește pașii făcuți de fiecare administrație națională. Nerespectarea poate atrage măsuri de sancțiune, fie împotriva companiilor cu liberă practică sau împotriva responsabililor statelor membre. Din acest motiv este important ca Acquis-ul să reflecte prioritățile și circumstanțele naționale. În același timp cu aderarea Noilor State Membre, rolul multor state CEEC în politica UE s-a schimbat, ele fiind în continuă mișcare de la punctul inițial de implementare a Acquis-ului UE deja existent, la implicarea în crearea lui. Posibilitatea de influențare a dezvoltării deschide noi schimbări și creează noi oportunități.

3.3 Acorduri negociate

Al doilea element al politicii UE în domeniul eficienței energetice al aparatelor electrice de uz casnic îl reprezintă Acordurile Negociate, bazate pe negocieri între Comisia Europeană și producătorii de aparate sau asociațiile lor, care sunt de acord să mărească eficiența energetică a produselor lor în schimbul neadoptării legislației obligatorii. Beneficiul pentru producători, în afara câștigului unui potențial avantaj de competitivitate în termenii îmbunătățirii imaginii colective, este faptul că efortul voluntar poate fi implementat conform preferinței lor, lăsându-i pe ei să decidă cum și când să atingă obiectivul acordului, care le permite să-și minimizeze costul măsurii. Până acum, Comisia Europeană a încheiat următoarele Acorduri Negociate:

- Mașini de spălat rufe (stabilit la 24.07.1997; aplicabil din 22.10.1997 până în 31.12.2001) urmat de al doilea angajament unilateral CECED asupra reducerii consumului energetic al mașinilor de spălat rufe (2002-2008) (convenit 31.10.2001),
- Mașini de spălat vase (convenit la 19.09.2000),
- Boilere de apă caldă menajeră cu încălzire electrică (DESWH) (convenit la 19.09.2000),
- TV și VCR - reducerea consumului de energie în modul stand-by (convenit la 30.04.1997), concept foarte bine preluat de industrie pentru îmbunătățirea performanțelor energetice pentru produsele electronice de uz casnic vândute în Uniunea Europeană (valabilă din 01.07.2003),
- Motoare electrice (convenit la 15.06.2000),
- Angajament voluntar de reducere a consumului de energie pentru aparatele de uz

casnic cum ar fi frigider, congelatoare și combinațiile acestora 2002 ÷ 2010 (convenit la 31.10.2002),

- Codul de Conduită asupra Eficienței Energetice a Sistemelor TV digitale (versiune 2; 26.05.2004),
- Codul de Conduită asupra Eficienței Energetice a Surselor de Energie Externe (versiune 2; 25.03.2004).

Se presupune că unele din țările CEEC vor deveni piețe de producție datorită reorientărilor așteptate din partea producătorilor de aparate electrice de uz casnic. Acest lucru va crește desigur semnificația implicării administrației naționale în formularea acordurilor negociate.

3.4 Procese în derulare: Eco-designul produselor consumatoare de energie

În afara comportamentului utilizatorului, mai există două moduri complementare de reducere a consumului de energie al produselor:

- 1) etichetarea care conștientizează consumatorii cu privire la utilizarea reală a energiei în scopul influențării deciziei lor de cumpărare (de exemplu schemele de etichetare pentru aparatele electrice de uz casnic),
- 2) cerințele de eficiență energetică impuse produselor din stadiul incipient al fazei de proiectare.

Managementul producției, distribuției, utilizării și scoaterii din uz a produselor consumatoare de energie (EuPs) este asociat cu un număr considerabil de efecte importante asupra mediului, și cu consecințele consumului de energie și consumul altor materiale/resurse, cu generarea de substanțe reziduale și cu eliberarea de substanțe nocive în mediu.

Se estimează că peste 80% din totalul efectelor produselor care folosesc energia asupra mediului sunt stabilite în timpul procesului de proiectare. Directiva eco-design urmărește să îmbunătățească performanțele de mediu ale produselor de-a lungul ciclului de viață, prin integrarea sistematică a aspectelor de mediu, încă din stadiul incipient al proiectării produselor.

Consiliul și Parlamentul European au adoptat prin urmare o propunere a Comisiei pentru o Directivă privind stabilirea unui cadru de aplicare a cerințelor Eco-design (cum ar fi cerințele de eficiență energetică) pentru toate produsele din sectoarele rezidențial, terțiar și industrial care folosesc energia (Directiva 2005/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului care stabilește cadrul de aplicare a cerințelor Eco-design pentru produsele care folosesc energie).

Regulile coerente ale UE privind eco-designul produselor vor asigura faptul că neconcordanțele din reglementările naționale nu vor deveni un obstacol pentru comerțul între statele membre. Directiva nu introduce cerințe obligatorii directe

pentru anumite produse, ci definește condițiile și criteriile pentru stabilirea cerințelor cu privire la caracteristicile relevante de mediu ale produselor (cum ar fi consumul energetic) și care le permite să fie îmbunătățite rapid și eficient. Directiva va fi urmată apoi de măsuri de implementare care vor stabili cerințele eco-design. În principiu, directiva se aplică tuturor produselor care folosesc energie (cu excepția vehiculelor de transport) și acoperă toate sursele de energie.

Produsele care sunt acum acoperite de directiva eco-design sunt: boilerile cu rezistență electrică pentru încălzire și prepararea apei calde menajere, computere (desktop-uri și laptop-uri) și monitoare; echipamente de prelucrare a imaginii: copiatoare, faxuri, imprimante, scannere, aparate multifuncționale; electronice: televizoare, video; produse care consumă energie și când sunt în modul stand-by sau în stare de nefuncționare; încărcătoarele de baterie și sursele de curent externe, iluminatul stradal; aparate de aer condiționat cu motoare electrice între 1-150 kW, pompe de apă (clădiri comerciale, apă potabilă, hrană, agricultură), pompe circulație fluide în clădiri, ventilatoare (non-rezidențiale); frigidere și congelatoare comerciale, incluzând mașini de preparat apă rece 7/12°C, vitrine frigorifice și automate (cafea, ceai, etc.); mașini de spălat rufe de uz casnic, mașini de spălat vase de uz casnic.

3.5 Ce înseamnă etichetarea energetică?

Schema de etichetare este bazată, în general, pe un „indice de eficiență energetică”, rezultat prin compararea consumului de energie al aparatului electric de uz casnic ce trebuie etichetat energetic, cu consumul mediu de energie al modelului European, ales la nivelul anului 1993, folosind valori variabile funcție de categoria aparatului. Pentru a permite îmbunătățirea eficienței, de-a lungul timpului această valoare medie este constantă și a fost fixată la valoarea care delimitează clasele D și E. Valoarea indicelui de eficiență energetică este desigur constantă, în timp ce eticheta, pentru fiecare aparat, poate arăta indicele de eficiență energetică aferent celor șapte clase. Clasa de eficiență energetică în care se încadrează fiecare aparat este determinată de valoarea indicelui de eficiență energetică, așa cum reiese din tabelul 4.2, de exemplu, pentru aparatele frigorifice.

Tabelul 4.2 Indicele de eficiență energetică corespunzător clasei de eficiență energetică pentru aparatele frigorifice.

Indice de eficiență energetică: "I"	Clasa de eficiență energetică
$I < 30$	A++ *)
$30 \leq I < 42$	A+ *)
$42 \leq I < 55$	A
$55 \leq I < 75$	B
$75 \leq I < 90$	C
$90 \leq I < 100$	D
$100 \leq I < 110$	E
$110 \leq I < 125$	F
$125 \leq I$	G

*) Observație: Clasele A+ și A++ se aplică doar frigiderele, congelatoarelor și combinațiilor lor!

Indicele de eficiență energetică pentru aparatele frigorifice este obținut prin raportul dintre consumul anual de energie al aparatului frigorific determinat în condiții de testare standard și consumul standard anual de energie calculat (ajustat prin factori de corecție funcție de categoria fiecărui aparat și caracteristici ale acestuia: volumul net ajustat, temperatura nominală a fiecărui compartiment, numărul de stele ale compartimentului, etc.). Astfel se pot compara aparatele, chiar dacă sunt cu spații de diferite mărimi, pentru răcire și pentru congelare, prin determinarea consumului de energie raportat la volum net al aparatului - kWh/ litru.

Eticheta energetică ilustrează, prin culori, săgeți sau literele alfabetului, eficiența energetică a aparatului (figura 4.1). Literele de la A la G: o scală a aparatelor de la cel mai eficient (A) la cel mai puțin eficient (G); culorile: verde înseamnă „mai eficient”, iar roșu înseamnă „mai puțin eficient”; săgețile arată eficiența energetică pentru un nivel dat.

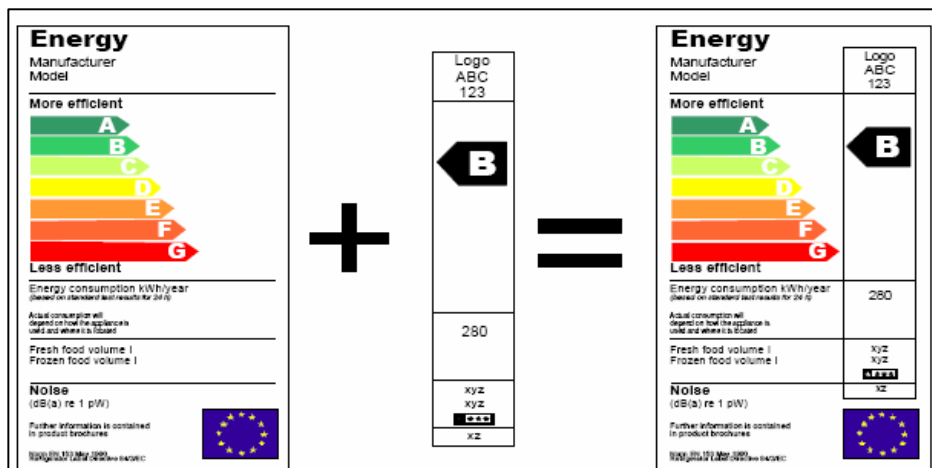

Figura 4.1 Eticheta energetică și componentele sale

Schema A-G se aplică, de asemenea, și pentru alți indicatori de performanță relevanți; astfel, pentru mașinile de spălat rufe există o declarație cu privire la performanțele de eficacitate a spălării și a stoarcerii prin centrifugare.

Există două părți ale etichetei energetice: fondul etichetei (text imprimat) și o bandă cu date. Acestea vin de obicei separat și trebuie să fie combinate, ca o singură entitate, când eticheta este lipită pe aparat. Puțini producători imprimă eticheta ca o singură entitate. Fondul etichetei este generic și poate fi aplicat oricărui aparat, din categoria dată, de exemplu aparatele frigorifice (cu condiția să fie tradusă în limba națională). Banda cu date conține informații specifice și se aplică tuturor modelelor identice, indiferent de limbă sau de piața de desfacere.

Sunt cerute următoarele informații:

- Numele furnizorului sau marca
- Identificarea modelului
- Clasa de eficiență energetică
- Eco-eticheta (după caz)
- Consumul de energie
- Date specifice tipului de aparat

Ex: aparatele frigorifice:

- volumul util de alimente proaspete
- volumul util de alimente congelate
- aprecierea în numărul de stele a compartimentului de congelare
- nivelul de zgomot (opțional).

Ex: pentru aparatele de climatizare:

- puterea frigorifică
- eficiența energetică
- tip (numai răcire; răcire și încălzire; răcire cu aer; răcire cu apă)
- nivel de zgomot

Ex: pentru mașina de spălat vase:

- consumul de energie pe ciclul de spălare
- eficiența spălării
- eficiența uscării

- consumul de apă
- numărul standard de tacâmuri
- nivelul de zgomot

Eticheta energetică trebuie să fie însoțită de o fișă și de un tabel standard cu informații specifice fiecărui model de aparat. Fișa trebuie să fie inclusă în toate broșurile produsului și trebuie livrată împreună cu aparatul. Ea a fost introdusă pentru a da consumatorului o sursă suplimentară de informații asupra etichetei, astfel încât consumatorii care au timp să decidă mai mult timp asupra cumpărării unui produs, să poată lua materialul informativ cu ei, în același mod ca oricare altă informație primită despre produs.

Un al treilea mecanism de informare, prezentat în directiva cadru de etichetare, este informația asupra caracteristicilor tehnice ale produsului, introdusă în cataloagele comandate prin poștă și vânzările prin internet care implică faptul că potențialul cumpărător nu poate vedea fizic produsul. Informațiile incluse în cataloagele livrate prin poștă sunt similare cu cele oferite de eticheta energetică. Această obligație trebuie specificată în legislația națională.

3.6 Impactul etichetării energetice

3.6.1 Eficiența aplicării standardelor și etichetării energetice

Ca un principiu de bază, standardele obligatorii privind eficiența energetică schimbă în bine distribuția modelelor eficiente energetic vândute pe piață, prin eliminarea modelelor inefficiente și stabilirea bazei pentru programele care oferă stimulente pentru „depășirea standardelor”. Totodată, etichetele de energie schimbă în bine distribuția modelelor eficiente energetic, prin furnizarea de informații consumatorilor; aceste permit consumatorilor să ia decizii raționale și prin stimularea producătorilor să proiecteze aparate care să atingă o performanță mai mare decât cele de standardul minim.

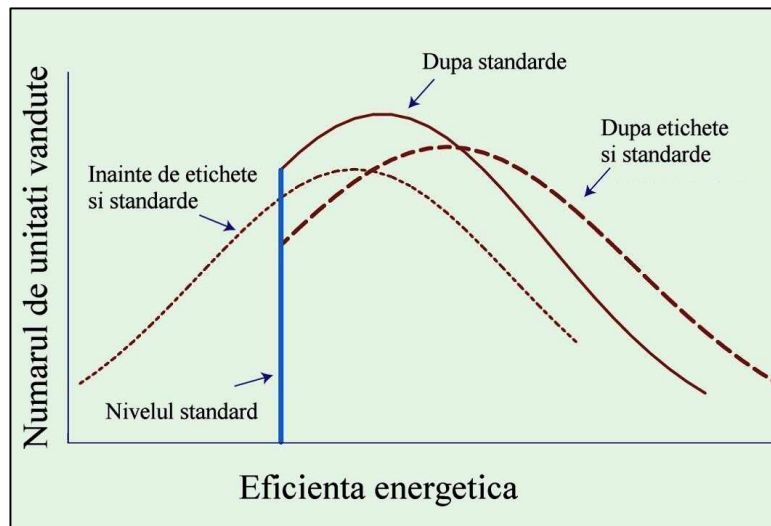

Figura 4.2 Impactul etichetării energetice și al standardelor asupra distribuției produselor pe piață

Sursa: CLASP, 2005

Avantajele cheie ale cerințelor obligatorii privind eficiența energetică, etichetele și standardele, sunt :

- pot produce economii de energie foarte mari,
- pot fi rentabile și ajută la limitarea creșterii energiei fără limitarea creșterii economice,
- schimbă comportamentul producătorilor față de consumatorul public,
- atrage un tratament egal pentru toți producătorii, distribuitorii și comercianții,
- se garantează economia de energie rezultată comparativ, deja verificată și simplu de cuantificat.

Etichetarea energetică afectează factorii de decizie în patru feluri interconectate:

- furnizează consumatorilor date pe baza cărora este posibilă o alegere informată a celui mai adecvat și eficient produs,
- încurajează producătorii să îmbunătățească performanța energetică a modelelor lor prin transparența eficienței energetice pe piață,
- încurajează distribuitorii și comercianții să depoziteze și să afișeze produse eficiente,
- pot furniza o bază pentru o gamă largă de alți factori de decizie, realizând programe guvernamentale ce includ grupuri de consumatori și de mediu, utilități electrice și alte organizații neguvernamentale ce susțin implementarea.

3.6.2 Evaluare bazată pe experiența celor 15 state UE

Următorul subcapitol oferă o descriere a impactului introducerii etichetării energetice pe piața aparatelor electrice de uz casnic, din Anglia. El arată că având doar puține activități promoționale suplimentare, etichetele au un impact semnificativ pe piață.

În general vorbind, cel puțin în ultima decadă, piața Angliei de aparate electrice de uz casnic a părut să aibă o cotă mare a produselor cu costuri relativ mici, ținând spre un comportament tradițional, în urma țărilor vecine, în termeni referitori la eficiența energetică. Nu s-a acționat foarte vizibil pentru promovarea Standardelor și Etichetelor până spre sfârșitul anilor 1990. În acest context Programul de Transformare a Pieței a fost stabilit în 1998, urmat de Programul pentru Economisirea Energiei. Din aceste motive, acest exemplu poate fi aplicat în Țările din Centrul și Estul Europei.

Procentul vânzărilor aparatelor frigorifice, care îndeplinesc standardul minim din anul 1995 până în al treilea trimestru al anului 2000, sunt arătate în figura 4.3. În această perioadă, totalul vânzărilor, care respectă standardul, a crescut de la 40% la 93%. Până în trimestrul 4 al anului 1996, imediat după adoptarea standardului minim în legislație, 48% din vânzări au întrunit standardul, începând de la 21% în cazul congelatoarelor verticale, până la 77% pentru frigider. Din trimestrul 4 al anului 1999, primul trimestru complet după începutul aplicării standardului minim, aceasta a crescut la 89%, începând de la 73% pentru congelatoarele verticale, până la 93% pentru frigider. Din trimestrul 4 al anului 1999, primul trimestru complet după începutul aplicării standardului minim, aceasta a crescut la 89%, începând de la 73% pentru congelatoarele verticale, până la 93% pentru frigider (combine frigorifice).

În ciuda îmbunătățirilor fundamentale, mai ales în timpul anului 1999, din figura 4.3 rezultă că la mai mult de un an după ce standardul minim a devenit aplicabil, un număr mare de aparate frigorifice nu îndeplineau standardul minim. Piața congelatoarelor verticale este cea mai în urmă, cu 20% din vânzări ce încă nu îndeplinesc standardul. Pe piața congelatoarelor orizontale, combinelor frigorifice și a frigiderelor, 95% din vânzări întrunesc standardul. Oricum, piața frigiderelor a fost mereu mai aproape de conformitatea cu standardele decât celelalte piețe.

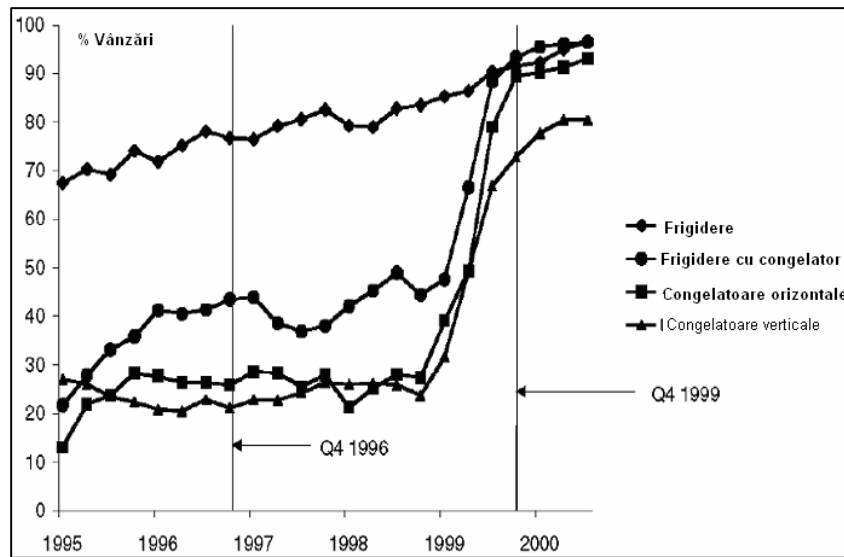

Figura 4.3 Aparate frigorifice ce îndeplinesc Standardele Minime de Performanță Energetică (EU MAPS) la nivel UE

Sursa: Schiellerup, 2001

Aceasta sugerează că la comercianți a existat un stoc substanțial de produse care nu au întrunit standardul când legislația s-a impus, chiar dacă a fost anunțată cu trei ani înainte. O explicație alternativă ar fi aceea că modelele, care nu satisfac cerințele, continuă să fie plasate ilegal pe piața UE. O explicație poate fi și că producătorii fac modificări modelelor, ca să poată fi conforme, dar nu schimbă numărul modelului și nu informează responsabilii cu sondajele de piață asupra faptului că modelul și-a schimbat astfel clasa energetică.

Importanța standardelor este aceea că ele asigură un anumit nivel de îmbunătățire în tehnologie, conform unui grafic de timp pentru societate și că ele furnizează un cadru de planificare pentru industrie. Ele sunt, prin urmare, ca formă, coloana vertebrală a oricărei strategii de transformare a unei piețe interne.

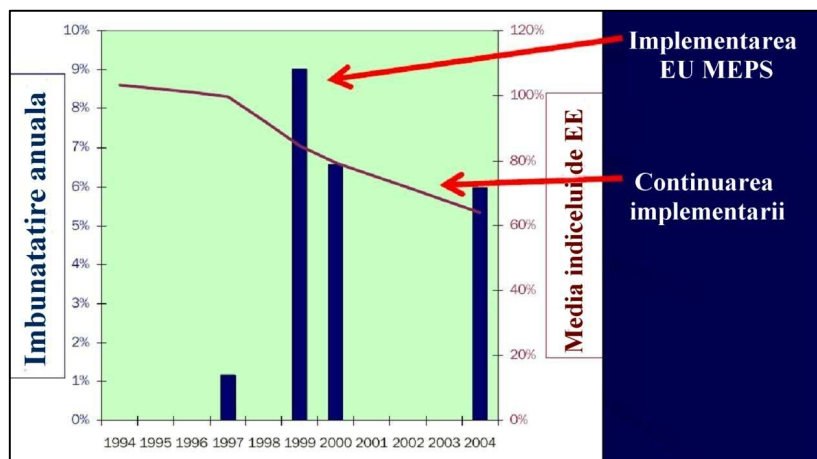

Figura 4.4 Dezvoltarea indicelui de eficiență energetică în Anglia

Sursa: compilare Schiellerup (2001) și GfK (2004)

Transformările pieței de aparate electrice de uz casnic în cele 15 țări din UE

După ce etichetele și standardele au fost implementate, evaluarea impactului etichetării și standardizării în UE indică o schimbare radicală în bine a eficienței energetice la modelele oferite spre vânzare.

Prima evaluare a impactului a schemei de etichetare UE a arătat că media ponderată a vânzărilor aparatelor frigorifice de uz casnic eficiente energetic s-a îmbunătățit cu 26% între anul 1992 și sfârșitul anului 1999, datorită etichetării.

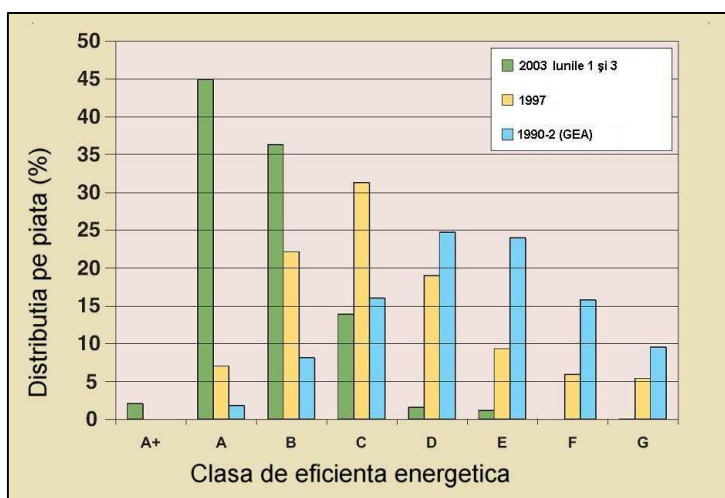

Figura 4.5 Impactul standardelor de eficiență energetică și al etichetării asupra distribuției pe piață a aparatelor electrice de uz casnic - frigiderelor în UE

Sursa : CLASP, 2005

4. OBLIGAȚII LEGALE

4.1 Obligațiile legale pentru Statele Membre

Directiva cadru privind etichetarea energiei 92/75/CEE

→ Statele membre trebuie să adopte dispozițiile necesare pentru a se respecta cerințele directivei (art.14(1)).

→ Statele membre trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că toți furnizorii și comercianții din teritoriile lor își îndeplinesc obligațiile din această directivă (art.7 (a)).

→ Statele membre trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că dacă există posibilitatea unei induceri în eroare sau a unei confuzii, este interzisă aplicarea altor etichete, simboluri sau inscripții legate de consumul de energie care nu corespund cerințelor acestei directive și directivelor de implementare corespunzătoare fiecărui tip de aparat electric de uz casnic (art. 7 (b)).

→ Statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a se asigura că introducerea schemei de etichetare este însoțită de campanii de informare și de promovare, ce țin seama de încurajarea utilizării mai responsabile a energiei de către consumatorii privați (art. 7(c)).

Directiva 96/57/CE privind cerințele de eficiență energetică pentru aparatele de uz casnic: frigidere, congelatoare și combinațiile lor

→ Statele Membre trebuie să-și ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că aparatele frigorifice ce sunt acoperite de această directivă pot fi introduse pe piața comunitară doar dacă consumul lor de energie electrică este mai mic sau egal cu valoarea consumului de energie electrică maxim admisă.

4.2 Obligațiile legale pentru dealeri (vânzători)

Directiva cadru 92/75/CE privind etichetarea energetică a aparatelor electrice de uz casnic

→ Aplicarea unei etichete adecvate, într-un loc vizibil, specificat în directiva de implementare corespunzătoare și în versiunea din limba corespunzătoare (art. 4(a))

→ Potențialilor clienți li se furnizează în etichetă sau în fișă informațiile esențiale, înainte de cumpărarea aparatului, în cazul în care potențialul cumpărător nu se așteaptă să vadă aparatul expus. (art. 5).

→ Nu trebuie aplicate alte etichete, mărci, simboluri sau inscripții care induc în eroare sau creează confuzie cu privire la consumul electric de energie (art. 7(2)).

4.3 Obligațiile legale pentru furnizori (producători)

Directiva cadru 92/75/CE privind etichetare energetică a aparatelor electrice de uz casnic

→ livrarea de etichete și de fișe pentru aparatele electrice de uz casnic, conform directivei cadru și directivelor de implementare (art. 3(1,2)),

→ livrarea etichetelor necesare fără nici o taxă față de dealeri (vânzători) (art. 4(b)),

→ acuratețea etichetelor și a fișelor (art. 3(3)),

→ documentația tehnică trebuie să demonstreze acuratețea informațiilor conținute în etichetă și să permită evaluarea corectitudinii datelor (art. 2(3)).

Directiva 96/57/CE privind cerințele de eficiență energetică pentru aparatele de uz casnic: frigidere, congelatoare și combinațiile lor

→ Producătorii aparatelor frigorifice acoperite de această directivă, reprezentanții lor autorizați stabiliți în Comunitate sau persoanele responsabile pentru introducerea pe piață a aparatului electric de uz casnic, trebuie să fie răspunzători de garantarea că fiecare aparat introdus pe piață e conform cu cerințele impuse de directivă.

5. CERINȚE PENTRU O INFRASTRUCTURA EFICIENTĂ DE VERIFICARE ȘI IMPLEMENTARE A LEGISLAȚIEI PRIVIND ETICHETAREA ENERGETICĂ

5.1 Pregătirea cadrului legal

Pașii esențiali în implementarea etichetării energetice sunt prezentați în termeni generali în directiva cadru de etichetare energetică și în directivele de implementare. Se pot distinge trei mari pași:

- pregătirea cadrului legal,
- verificarea,
- aplicarea.

Urmând rezultatele evaluării introducerii etichetării eficienței energetice a aparatelor electrice de uz casnic în statele UE (UE-15), acești pași pot fi transpuși în acțiuni practice.

5.1.1 Pasul 1: Introducerea cadrului legal pentru politica de eficiență energetică a aparatelor electrice de uz casnic

Este necesar un cadru legal pentru reglementările naționale de eficiență energetică la aparatele electrice de uz casnic. Acesta trebuie să definească competențele guvernamentale privind etichetarea energetică a aparatelor electrice de uz casnic și să stabilească o politică de eficiență energetică la aparatele electrice de uz casnic. Se va desemna un departament guvernamental sau o agenție care să se ocupe de implementarea politicii de eficiență energetică, monitorizând respectarea cerințelor și stabilirea, după caz, a sancțiunilor care se pot aplica în caz de neconformitate cu cerințele legale. Acest cadru legal este adesea introdus ca lege sau ca reglementare ce acoperă una sau mai multe aparate electrice de uz casnic.

Transpunerea în legislația națională a directivelor europene, se poate face printr-un act legislativ al cărui conținut acoperă fie prevederile unei singure directive de implementare pentru un anumit aparat, fie prevederile tuturor directivele de implementare, ca un pachet integrat.

La transpunerea directivelor europene privind etichetarea energetică a aparatelor electrice de uz casnic, în câteva țări în curs de aderare, a fost adoptată soluția unui act legislativ sub forma unui pachet integrat. Această soluție însă, poate deveni un obstacol atunci când apar modificări prin reînnoirea unei reglementări pentru un anumit aparat, sau când apar noi reglementări pentru noi aparate, ce impun schimbări în actul legislativ.

Din acest motiv, majoritatea statelor UE au ales să implementeze un act legislativ pentru directiva cadru privind etichetarea energetică a aparatelor electrice de uz casnic și, separat, acte legislative pentru

fiecare directivă de implementare (pentru fiecare tip de aparat).

5.1.2 Pasul 2: Transpunerea directivei în cadrul legislativ național

Toate directivele de implementare ale UE trebuie transpuse în legislația națională (conform cadrulul național legal), la data indicată în aceste directive. Pentru noile state membre, aceste date depind de acordul de aderare, încheiat între UE și noul stat membru.

Pentru a introduce reglementările de eficiență energetică a aparatelor electrice de uz casnic în legislația națională, nu există un format prescris pentru această transpunere, fiecare țară a ales propria formă.

Statele membre sunt obligate să facă referire la directivele UE de implementare relevante în legislația lor națională, chiar dacă ele sunt libere să-și aleagă forma legislativă pentru transpunerea acestora.

O problemă specifică reglementărilor UE privind etichetarea energetică a aparatelor electrice de uz casnic se referă la standardele europene (EN de testare) ca bază pentru calcularea consumului de energie. Aceste standarde de testare sunt aplicate în statele membre, atunci când acestea sunt armonizate printr-o decizie UE. Totuși, statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene, trebuie să adopte aceste standarde ca standarde naționale de testare, corespunzător fiecărei reglementări naționale privind etichetarea energetică.

5.1.3 Pasul 3: Atribuirea responsabilităților serviciilor adecvate și/sau agențiilor

O implementare efectivă necesită ca instituțiile (departamentele guvernamentale, serviciile sau agențiile) să fie însărcinate cu executarea efectivă a obligațiilor ce revin în responsabilitatea guvernului: elaborarea legislației, monitorizarea implementării, verificarea conformității aparatului și verificarea conformității furnizorului aparatului.

Statele membre sunt libere să-și aleagă cele mai potrivite căi pentru îndeplinirea acestor sarcini, atâta timp cât ele își îndeplinesc obligațiile prin care asigură că „toți furnizorii stabiliți pe teritoriul lor își îndeplinesc obligațiile”. O problemă este faptul că responsabilitățile statelor membre trebuie să fie îndeplinite nu numai „pe hârtie”, autorizând o agenție să verifice conformitatea, dar și în practică, prin întocmirea unor planuri specifice și atribuirea de personal și/sau buget pentru aceste sarcini. O a doua problemă este posibilitatea sancționării unui agent de piață neconform (furnizor sau vânzător)

care poate să existe, în principiu, dar care poate avea nevoie să fie pus la curent cu planurile actuale privind situația din țară.

5.2 Verificarea

În general, verificarea dorește să răspundă la întrebarea dacă cumva un furnizor sau un dealer îndeplinește cerințele directivei cadru și a directivelor de implementare. Pașii practici de urmat sunt:

- vizitarea magazinelor,
- verificarea site-urilor web și a cataloagelor de comandă prin poștă,
- testarea aparatelor electrice de uz casnic.

De obicei, este imposibil testarea tuturor aparatelor electrice de uz casnic de pe piață, vizitarea tuturor magazinelor care vând aparate electrice de uz casnic sau verificarea tuturor site-urilor web; de aceea, fiecare procedură de verificare începe cu o procedură de selectare.

Această secțiune se ocupă în principal cu inspecțiile magazinelor și cu testele de verificare. În secțiunea pentru controale în magazin, este prezentată pe scurt verificarea comenzilor prin poștă sau a vânzărilor prin internet.

5.2.1 Pasul 4: Controale în magazin

Verificarea prin controale în magazin se poate rezuma prin cele prezentate în tabelul de mai jos

Tabelul 5.1 Pașii la controlul într-un magazin

Pregătirea	<ul style="list-style-type: none"> ▪ selectarea aparatului electric de uz casnic ▪ selectarea magazinului ▪ întocmirea listei de verificare ▪ instruirea personalului
Controlul în magazin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vizitarea magazinului ▪ înregistrarea stării etichetelor aparatelor electrice de uz casnic ▪ informarea magazinului privind următorii pași
Evaluarea	<ul style="list-style-type: none"> ▪ estimarea rezultatelor și procesarea lor (în caz de sancțiuni) ▪ anunțarea rezultatelor controlului în magazin ▪ stocarea rezultatelor pentru selecția următorului aparat/magazin ▪ raportarea rezultatelor într-un mod anonim

Pasul 4.1 Pregătirea

Este probabil ca în cazul vizitelor la magazin, să fie verificate toate aparatele electrice de uz casnic acoperite de directivele de implementare. Oricum, în câteva cazuri, poate fi utilă o selecție a aparatului (ex. limitarea la aparatele acoperite de directivele recent introduse). În aceste cazuri, selecția aparatului electric de uz casnic poate ghida selecția magazinului, deoarece nu toate magazinele vând toate aparatele selectate.

Selectarea magazinului poate fi făcută prin aplicarea diverselor criterii:

- selecție regională,
- magazine mari– mici,
- magazine deja vizitate/magazine care nu au fost vizitate,
- magazine care nu corespund obligațiilor de etichetare din perioada vizitelor anterioare.

În tabelul de mai jos sunt prezentate elemente de verificare ce se urmăresc în timpul unui control.

Tabelul 5.2 Aspecte urmărite în timpul verificării

Aspecte	Comentarii
<p>Aspecte specifice privind magazinul:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ numele magazinului ▪ adresă, etc. ▪ data și ora vizitei ▪ numele persoanei care s-a ocupat cu vizita 	<p>Aceste date permit localizarea și identificarea magazinului pentru comunicarea constatărilor / sancțiunilor, după caz.</p>
<p>Aspecte specifice privind aparatul electric de uz casnic:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ definirea aparatului electric de uz casnic (vezi directivele și standardele EN de testare) ▪ aparatul electric de uz casnic care face obiectul verificării este cel expus la vânzare; (aparatele defecte, aparatele second hand și aparatele care sunt în depozit, nu fac obiectul verificării). 	<p>Cunoașterea aparatelor care trebuie etichetate este esențială. Unele directive exclud aparate de la etichetare deoarece nu există standarde europene pentru testare (cuptoarele cu microunde nu fac obiectul etichetării energetice)</p>
<p>Aspecte specifice privind eticheta:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>forma și conținutul etichetei să fie conform modelului din directivă</i> (fondul tipărit plus bara de date specifice fiecărui model, ca un întreg). ▪ dacă eticheta <i>indică tipul corect al aparatului</i>, ex. să nu fie o etichetă pentru mașina de spălat vase aplicată pe mașina de spălat rufe; ▪ eticheta să conțină toate informațiile standardizate pentru fiecare tip de aparat (ex: codul modelului de aparat trebuie să corespundă cu codul modelului de pe eticheta de fabricație); ▪ eticheta să fie <i>corect aplicată</i>: conform specificațiilor din directivele de implementare ▪ să nu fie aplicate pe aparat alte etichete care pot induce în eroare sau care pot crea confuzie. 	<p>Acestea vin, de obicei, separat și trebuie să fie combinate, ca o singură entitate, când eticheta este lipită pe aparat. Puțini producători imprimă eticheta ca o singură entitate. Fondul etichetei este generic și poate fi aplicat oricărui aparat, din categoria dată, de exemplu aparatele frigorifice (cu condiția să fie tradusă în limba națională). Banda cu date conține informații specifice și se aplică tuturor modelelor identice, indiferent de limbă sau de piața de desfacere.</p> <p>Eticheta este definită exact în directivele de implementare. În practică, eticheta constă dintr-un fond (text imprimat) și o bandă de date. Motivul este reducerea costurilor și ușurința de mânăuire: numai banda de date alb-negru trebuie să fie împachetată cu aparatul. Eticheta de fond, (text imprimat), specifică aparatului dar nu mărcii sau modelului, este livrată separat de dealer. Totuși, este de notat faptul că toate obligațiile legale se referă la etichetă. Astfel, dealerul care aplică doar banda de date a aparatului nu respectă obligațiile legale, deoarece nu aplică eticheta întreagă. Furnizorul trebuie să livreze banda cu datele și eticheta de fond.</p>

Instruirea personalului pentru verificarea magazinului trebuie să includă:

- ✓ ce trebuie urmărit ce anume se completează și unde,
- ✓ cum trebuie efectuate vizitele: prezentare, ce să spui și ce să faci, ce nu trebuie să spui sau să nu faci,
- ✓ indicii practice, de exemplu, unde să găsească eticheta de fabricație cu numele produsului.

Asigurați-vă că toate persoanele care fac verificări la magazin au aceleași informații și aceleași instrucțiuni.

Pasul 4.2. Vizitele la magazin

Magazinele selectate sunt vizitate fără înștiințarea lor. Oricum, pentru întărirea efectului verificărilor la magazin, trebuie trimisă o scrisoare de informare la organizația națională industrială și/sau comercială, informând că va avea loc o vizită (a magazinelor) în următoarele luni pentru a verifica eticheta

energetică. Această scrisoare ar putea include și o înștiințare asupra faptului că următoarele scuze ale comercianților nu vor fi acceptate:

- dealerii nu au primit etichetele (benzile cu date) de la furnizor (acest lucru este puțin probabil din cauza faptului că aceste benzi cu date sunt puse în cutie încă din fabrică),
- dealerii nu au primit eticheta de fond de la furnizor, așa că este expusă doar banda cu datele aparatului,
- dealerii nu au expus eticheta pe o parte sau în interiorul aparatului electrocasnic deoarece ar strica design-ul (din cauza stricării imaginii) aparatului.

Când este cazul, această scrisoare poate include și o atenționare că etichetele energetice non UE nu mai sunt permise pe aparatele expuse (de exemplu, dacă etichetele non-UE au fost folosite în țară câțva timp)

Tabelul 5.3 Poziția etichetei

Aparatul electric de uz casnic	Poziția	Articolul de referință
General	Eticheta trebuie aplicată într-o poziție vizibilă specificată în directiva de implementare specifică.	92/75, art. 4(a)
Frigidere, congelatoare și combinațiile lor Mașini de spălat rufe Uscătoare de rufe cu tambur Mașini de spălat rufe cu uscător încorporat (uscat) Mașini de spălat vase Aparate de aer condiționat	Eticheta trebuie aplicată pe partea exterioară, frontală sau pe cea de sus a aparatului, în așa fel încât să fie vizibilă, și nu ascunsă.	94/2, art 2(4) 95/12, art 2(2) 95/13, art 2(2) 96/60, art 2(2) 97/17, art 2(2) 2002/31, art3(2)
Lămpi	Eticheta trebuie aplicată sau imprimată pe partea exterioară a ambalajului individual al lămpii. Nimic altceva aplicat sau imprimat pe ambalajul individual al lămpii nu o va ascunde sau nu-i va reduce vizibilitatea.	98/11, art 2(2)
Cuptoare	Eticheta trebuie aplicată pe ușa aparatului în așa fel încât să se vadă clar. Pentru cuptoarele cu multe compartimente, fiecare compartiment trebuie să aibă propria lui etichetă, cu excepția unei cavități care nu face obiectul standardelor armonizate la care face referință Articolul 2 (ceea ce nu contravine posibilității de armonizare a standardelor la care face referire art.2)	2002/40, art 3(2)

Pasul 4.3. Evaluarea

Rezultatele vizitelor sunt apreciate și evaluate. Evaluarea înseamnă că se ia o decizie chiar dacă nu au avut loc măsuri coercitive. Aplicarea măsurilor coercitive depinde de legislația națională. Acestea

trebuie să asigure că furnizorii și dealerii își îndeplinesc obligațiile. Eficiența verificărilor este mărită dacă rezultatele sunt reportate la magazine. Dacă un magazin face parte dintr-un lanț de magazine, rezultatele trebuie să fie transmise atât magazinului cât și sediului central. Magazinele care

îndeplinesc cerințele se simt răsplătite de o reacție oficială care afirmă acest lucru. Magazinele care nu îndeplinesc cerințele știu că trebuie să și le corecteze. Rezultatele pentru aceste magazine pot conține și o înștiințare că vor fi vizitați din nou, în viitorul apropiat (fără anunțarea datei exacte).

Deși dealerul nu se poate disculpa pentru neexpunerea corectă a etichetei, dând vina pe furnizor, rezultatul verificărilor la magazine ar putea conține și informarea furnizorilor privind obligațiile lor de a furniza prompt etichete la cererea dealerului. În general, rezultatul verificărilor la magazine (și/sau testelor de verificare) ar putea fi un motiv pentru autorități să discute aceste rezultate cu organizațiile din industrie și din comerț.

La sfârșit, rezultatele pot fi arhivate de către autorități pentru a fi folosite pentru viitoarele selecții, ex. pentru a include magazinele care nu îndeplinesc cerințele în selecția următoare.

5.2.2 Pasul 5: Verificarea cataloagelor de comenzi prin poștă și a vânzărilor prin internet

Verificarea cataloagelor de comandă prin poștă și a vânzărilor prin internet poate urma aceeași structură ca și controalele la magazine, deși numărul elementelor care trebuie verificate sunt considerabil reduce. În aceste cazuri, Directiva cadru cere ca potențialii clienți să fie informați prin fișă asupra datelor esențiale cuprinse în etichetă, înainte de a cumpăra un aparat electric de uz casnic. Datele esențiale, în cele mai multe cazuri, fac referire la clasa de eficiență energetică și, dacă se aplică, la clasa de performanță. Înaintea achiziționării, înseamnă că informația trebuie să fie prezentă în cataloagele de comandă prin poștă (și nu numai în pachetul trimis clientului) și, în cazul vânzărilor prin internet, informația trebuie expusă împreună cu celelalte informații.

Un element special cu privire la verificarea cataloagelor de comandă prin poștă și mai ales a vânzărilor prin internet este cerința că țările membre trebuie să ia toate măsurile de asigurare, că toți furnizorii și dealerii din teritoriu își îndeplinesc

obligațiile. Autoritățile ar trebui să verifice dacă această condiție este îndeplinită, ex. să verifice dacă site-ul de internet care face publicitate la produs conține informația respectivă.

Costurile aferente verificărilor la magazin

Verificările în magazin – prin comparație cu testele de verificare – sunt o modalitate relativ ieftină. Costurile principale sunt cele cu personalul pentru realizarea vizitei. Pentru reducerea costurilor, poate fi folosit personalul temporar (ex. studenții); totuși, personalul trebuie să aibă cel puțin autoritate oficială pentru verificare în magazin și pentru a culege datele necesare.

Pentru procesarea informațiilor într-un mod eficient, este nevoie de un sistem informatic bun.

5.2.3 Pasul 6: Testele de verificare

Testele pe aparate electrice de uz casnic sunt efectuate pentru a verifica respectarea obligației furnizorului în ceea ce privește corectitudinea etichetei și a fișei. Articolul 8(2) al Directivei cadru prevede: „dacă nu au probe contrare, statele membre vor considera că etichetele și fișele se supun dispozițiilor acestei directive și directivelor de implementare”. Aceasta înseamnă că scopul testelor de verificare este de a evalua îndeplinirea sau nu a cerințelor. Orice produs care este găsit conform este considerat a fi adecvat. Astfel, neconformitatea trebuie să fie dovedită în concordanță cu cerințele legale impuse.

Suplimentar testelor de verificare făcute de către guverne, CECED, organizația producătorilor de aparate electrice de uz casnic din Europa, a stabilit o procedură de verificare a corectitudinii datelor pentru produse de către unul dintre membrii ei „Angajamentul voluntar CECED privind codurile operaționale pentru testarea în vederea verificării declarațiilor din etichetele energetice”.

În tabelul de mai jos se indică pașii principali ai testelor de verificare, care vor fi descriși amănunțit în următoarele secțiuni.

Tabelul 5.4 Pașii testelor de verificare

Pregătirea	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Selectarea laboratorului ▪ Selectarea aparatului electric de uz casnic ▪ Selectarea produsului
Efectuarea testelor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cumpărarea produselor ▪ Pregătirea testului (ex. Planul de desfășurare) ▪ Efectuarea testelor, incluzând un feedback către furnizori
Evaluarea	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluarea rezultatelor și procesarea lor (în cazul procedurilor legale) ▪ Stocarea rezultatelor pentru următoarea selecție de produs ▪ Raportarea rezultatelor într-un mod anonim

Pasul 6.1. Pregătirea

În general, verificarea cere o cooperare extinsă între autorități și laboratorul care efectuează testele. Astfel, selectarea laboratorului este un prim pas important. În majoritatea cazurilor se face contract cu un laborator pentru câțiva ani pentru a realiza testarea diferitelor aparate electrice de uz casnic. Este ineficient atât pentru autorități, cât și pentru laboratoare după fiecare testare, să se schimbe laboratorul, deoarece punerea la punct a detaliilor testelor de verificare ia mult timp. Acest efort se micșorează cu fiecare serie de teste. Mai mult, semnarea unui contract cu un laborator, în majoritatea cazurilor, înseamnă să urmezi procedurile UE de contractare, ceea ce, de asemenea necesită un timp considerabil. Laboratorul trebuie să fie independent și să aibă experiență considerabilă în testarea aparatelor electrice de uz casnic conform cu standardele cerute.

Nu toate aparatele electrice de uz casnic (mașini de spălat, aparate frigorifice, cuptoare, etc.) vor fi testate în același timp sau în același an. Astfel, se cere o selecție. Selectarea aparatului poate depinde de câteva criterii:

- experiența testelor din trecut,
- aparatele electrice de uz casnic etichetate de curând, sau
- aparatele electrice de uz casnic pentru care se plănuiește o promoție sau o subvenție.

După cum a fost menționat, în practică nu este fezabil să se testeze toate produsele (modelele) existente. Selectarea produselor poate depinde de:

- rezultatele testelor anterioare,
- cota de piață a produselor,
- clasa energetică a produselor, etc.

Pasul 6.2. Realizarea testelor

Testele trebuie făcute în conformitate cu standardele europene corespunzătoare (EN). Aceste standarde – cu excepția aparatelor frigorifice – nu sunt menționate în directivele de implementare dar sunt publicate în Jurnalul Oficial. Argumentarea este aceea că standardele de testare care trebuie folosite, pot fi schimbate printr-un anunț în Jurnalul Oficial iar în loc să se schimbe directiva (directivele), ceea ce este un procedeu mult mai complicat, se schimbă numai lista cu standardele aplicabile din Jurnalul Oficial. În tabelul următor se indică standardele de testare relevante (în octombrie 2004). Pentru a vedea care standard este în vigoare trebuie să fie consultat Jurnalul Oficial. În majoritatea cazurilor, aceasta va fi cea mai recentă versiune. Mai mult, standardele prezentate pot face referire la alte standarde.

Standardele nu sunt 100% lipsite de ambiguitate, și, în trecut, acestea au avut ca rezultat discuții aprinse între organizațiile de consumatori și de producători. Prin perfecționarea standardelor de testare și adoptând „Practicilor corecte de laborator”, aceste disensiuni au scăzut considerabil. Înainte ca testul să înceapă, pentru prevenirea disputelor, este recomandat ca, pentru anumite produse (ex. frigidere sau congelatoare), planul de încărcare ce va fi folosit pentru un anumit produs (așa cum e descris în testele standard) să fi trimis către furnizor pentru aprobare.

Un element important pentru verificare este acela că standardele prescriu câte teste trebuie să fie efectuate și cum să fie interpretate rezultatele - vezi drept exemplu secțiunea „Procedee de control și toleranțe ale câtorva standarde, de exemplu, în ce situație se poate concluziona oficial că produsul nu este conform.

Pentru majoritatea aparatelor electrice de uz casnic procedura de control din standard este următoarea:

- testarea unui aparat: când consumul de energie măsurat ($E_{m,1}$) diferă cu mai mult de 15% față de consumul declarat ($E_{max,1} = E_{declarat} \cdot 1.15$), testați încă trei aparate electrice de uz casnic;
- dacă media (aritmetică) a celor trei consumuri măsurate ($E_{m,3}$) diferă cu mai mult de 10% față de consumul de energie declarat ($E_{max,3} = E_{declarat} \cdot 1.10$): produsul (modelul) nu este conform.

N.B.: această procedură de control este în funcție de aparat (ex. corpuri de iluminat).

Astfel, pentru a demonstra neconformitatea, trebuie să fie efectuate patru teste, iar în cazul lămpilor de uz casnic trebuie testate chiar 20 de lămpi.

Se înțelege că testarea și cumpărarea a patru aparate electrice de uz casnic, ex. frigidere/ congelatoare/ combinațiile lor, implică o sumă de bani considerabilă. Pe de altă parte, neconformitățile aparatelor pot avea un impact important asupra furnizorului.

De exemplu, procedura de verificare folosită în Danemarca echilibrează balanță între impact și costuri, oferindu-i furnizorului șansa de a schimba eticheta, bazându-se pe dovezi limitate, dar și cu costuri limitate pentru furnizor.

Procedura daneză constă în trei faze:

1. testarea unui aparat electric de uz casnic,
2. evaluarea documentației tehnice,
3. testarea mai multor aparate electrice de uz casnic.

Tabelul 5.5 Standardele de testare privind verificarea

Aparatul electric de uz casnic	Standardul de testare	Numărul de referință
General (Zgomot)	Directiva Consiliului 86/594/CEE	
Frigidere, congelatoare și combinațiile lor.	Metode de măsurare a consumului de energie electrică și a caracteristicilor asociate ale răcitoarelor, conservatoarelor și congelatoarelor de uz casnic și ale combinațiilor lor	EN 153
Mașini de spălat	Mașinile de spălat rufe pentru uz casnic – metode de măsurare a performanțelor	EN 60456
Uscătoare	Uscătoarele de uz casnic – metode de măsurare a performanțelor	EN 60423 (IEC 61121)
Mașini de spălat vase	Mașinile electrice de spălat vase – metode de măsurare a performanțelor	EN 50242
Lămpi de uz casnic	Eficiența energetică a lămpilor de uz casnic – metode de măsurare	EN 50285
Aparate de aer condiționat	Aparate de aer condiționat, ansamble cu răcire lichidă și pompe de căldură cu compresoare electrice pentru încălzirea și răcirea spațiului	EN 14511
Cuptoare	Cuptoare electrice pentru uz casnic – metode de măsurare a consumului de energie	EN 50304

Pasul 6.3. Evaluarea

Pe parcursul procedurii arătată în pașii anteriori, o atenție considerabilă este dată comunicării cu furnizorul. În multe cazuri, mai ales în țările mai mici, acesta poate fi importatorul aparatului electric de uz casnic și nu producătorul. În acest caz poate fi util și mai eficient să se stabilească relații cu producătorii direcți (atât cu acordul importatorului cât și al producătorului).

În orice caz, rezultatele testelor trebuie returnate furnizorului pentru a preveni o pierdere de timp și de bani cu proceduri legale pe niște probleme care nu există.

Partea a doua a evaluării este păstrarea rezultatelor testelor pentru următoarea selectare a produsului. Se sugerează împărțirea rezultatelor cu autoritățile competente din alte țări, pentru a evita testarea dublă (a aceluiași produs) și/sau selectarea produselor suspicioase (care au ieșit neconforme la testare)

În cele din urmă, rezultatele pot fi publicate, de exemplu pe un site public (care sporește impactul testelor) și/sau într-un raport sumar. Se sugerează ca raportul să fie disponibil și în limba engleză pentru a împărți rezultatele și cu alte State Membre.

Costuri

Costul testelor de verificare sunt considerabile. Prețul mediu estimat pentru un test la un aparat electric de uz casnic este în jur de 500 €, sumele pentru testul a patru aparate electrice de uz casnic (necesare de obicei pentru a dovedi neconformitatea), incluzând costurile de laborator, se ridică la mai multe mii de euro.

Cooperarea între state și cu producătorii poate scădea costurile sau, cu aceleași costuri, se poate mări numărul aparatelor testate. Oricum nu este ușor de stabilit o cooperare datorită diverselor practici instituționale, a planificărilor, etc. din țări diferite.

5.3 Acțiuni de constrângere

5.3.1 Acțiunea de constrângere a furnizorilor și vânzătorilor

Dacă acțiunea de verificare a avut ca rezultat neconformitatea produsului sau a vânzării (conform unei proceduri adecvate, ca cea descrisă în secțiunea anterioară), trebuie să urmeze acțiunea de constrângere. Aceasta poate lua diverse forme, chiar dacă ele sunt diferite pentru furnizori și pentru vânzători.

Pentru un produs neconform (informație greșită pe eticheta energetică sau un indice de eficiență energetică deasupra nivelului minim al standardului de performanță, de exemplu pentru aparatele frigorifice), un guvern poate sancționa furnizorul prin mijloace permise de legislația națională. Opțiunile tipice sunt:

- impunerea schimbării etichetei,
- retragerea aparatului electric de uz casnic de pe piață,
- impunerea unei amenzi, sau
- alte mijloace, în conformitate cu legislația națională.

În cazul unui magazin neconform (etichetarea greșită a aparatului expus), guvernul poate sancționa vânzătorul prin:

- impunerea aplicării unei etichete corecte,
- stabilirea unei amenzi,
- alte mijloace, în conformitate cu legislația națională.

5.3.2 Anularea etichetelor de eficiență energetică și/sau mărcilor non-UE

Dacă inspectarea magazinelor (pentru conformitatea vânzătorului) a arătat că sunt prezente etichete sau mărci confuze (ex. etichete sau mărci care nu sunt non-UE), guvernul este obligat să ia măsuri pentru a înlătura aceste neconformități. Acesta poate fi o problemă importantă în câteva din noile țări membre, dacă au existat etichete energetice naționale pentru o vreme și care mai sunt încă disponibile la vânzători. Pașii ulteriori sunt similari cu alte acțiuni de constrângere la vânzători

5.4 De ce și cum să faci asta? Experiențe, obstacole și exemple de cele mai bune practici

5.4.1 De ce ar face guvernele și agențiile un efort în plus? sau beneficii într-o clipă!!

Efectul standardelor și etichetelor de eficiență energetică bine proiectate și bine implementate, este, în principiu, acela de a reduce consumul de energie electrică al utilizatorilor casnici și al echipamentelor de birou, ex. frigider, aparate de aer condiționat, încălzitoare de apă și, echipamente electronice. Reducerea costurilor în arderea totală a combustibililor are mai multe consecințe benefice. Cele mai semnificative șase beneficii sunt:

- reducerea investițiilor de capital în infrastructura de furnizare a energiei,
- mărirea eficienței economiei naționale prin reducerea facturilor la energie,
- mărirea prosperității consumatorilor,
- întărirea piețelor competitive,
- atingerea țelurilor privind modificările climatice,
- prevenirea poluării urbane / regionale.

O schemă de implementare a etichetării este o precondiție esențială pentru o creștere a eficienței energetice în sectorul casnic. Garantând acest potențial, guvernele trebuie să se concentreze pe câțiva factori cheie esențiali:

- conștiința care se formează pentru preocupările energetice,
- etichetarea energetică – așa cum s-a dovedit în câteva studii – are cea mai mare influență în cumpărări, atunci când consumatorul a fost deja interesat de utilizare a energiei la aparatele electrice de uz casnic. De aceea statele membre sunt sfătuite să realizeze o campanie pentru consumatorii casnici, privind creșterea conștientizării privind temele energetice,
- adoptarea completă / conformitate la punctul de vânzare,
- efectul va fi fortificat, dacă majoritatea aparatelor electrice de uz casnic din magazin sunt etichetate complet. Acest lucru accentuează importanța schemelor de constrângere prin verificarea conformității la punctul de vânzare.
- acceptarea și încrederea privind schema.

Din păcate, furnizorii dau valori incorecte – ex. pentru clasele de eficiență, consumul de energie

sau volumul (pentru aparatele frigorifice în unele cazuri). Astfel măsurătorile trebuie să fie inițiate de Statele Membre, potrivit directivei, pentru verificarea declarațiilor de pe etichete. Monitorizarea acurateții cererilor producătorilor, este mult mai grea și mai costisitoare – în comparație cu monitorizarea conformității dealerilor – necesitând identificarea etichetelor care pot fi incorecte și testarea independentă în vederea verificării datele lor. Inexactitățile din etichetă pot fi identificate și de alți producători sau de laboratoarele de testare independente – consumatorii ne putând în nici un fel verifica informațiile afișate.

Astfel, sunt depuse eforturi adecvate pentru asigurarea faptului că, bazele pentru încrederea și acceptarea privind eticheta energetică nu sunt în pericol de a fi afectate.

Următoarele părți intenționează să pună în lumină atât obstacolele cât și cele mai bune exemple practice pentru o implementare efectivă și constrângere a schemei de etichetare.

5.4.2 Politică de informare adecvată – implicarea factorilor de decizie este crucială

Implementarea va fi mult mai eficientă, dacă activitățile care țintesc percepția unui public mai larg vor fi susținute de mai mulți factori de decizie și de intermediari.

Cei mai relevanți intermediari vor fi:

- organizațiile consumatorilor,
- agențiile regionale de energie,
- (noile) rețele.

Principalele grupuri țintă pentru activitățile promoționale sunt:

- cumpărătorii de aparate electrice de uz casnic,
- utilitățile
- consultanții pe probleme de energie,
- publicul larg,
- comercianți,
- școlari,
- profesori,
- media.

Recomandări privind implicarea intermediarilor:

- în majoritatea intervențiilor, dacă nu în toate, intermediarii sunt implicați în unele aspecte de implementare. E vital să se acorde atenție acestora, de vreme ce ei sunt vitali pentru asigurarea unei implementări totale și a unui efect reușit (vezi de asemenea secțiunea de proiectare).
- identificarea și recrutarea celor mai motivați oameni pentru a îndeplini funcția de intermediari în implementarea intervenției. Nu numai că acești oameni vor fi entuziaști în procesul implementării, dar vor servi și ca exemple pentru piața țintă. Motivația slabă tinde să conducă către o realizare slabă.

- identificarea activităților similare la nivel European, național, regional și local. Identificându-le, se stabilesc legături între ele ce permit comunicarea continuă și susținere. Aceasta va cere organizare atentă și resurse pentru susținere; oricum, se poate evita copierea și poate conduce la sinergii adevărate.
- prin asigurarea faptului că intermediarii au fost convinși într-adevăr de beneficiile intervențiilor propuse, înainte să fie folosiți pentru convingerea pieței.
- munca de dezvoltare a încrederii cu intermediarii. Acest lucru poate fi atins prin implicare adevărată și în timp (vezi secțiunea proiectare)
- similar, intermediarii trebuie să aibă un nivel mare de credibilitate percepută la țintă. Credibilitatea este o funcție a încrederii și imparțialitate percepută.
- identificarea și abordarea oricăror conflicte sau diferențe în obiective între intervențiile propuse și intermediari implicați în implementare. De exemplu, o utilitate poate fi preocupată mai mult de o sarcină liniară decât de reducerea absolută a consumului; o organizație preocupată de lipsa combustibilului poate avea ca prioritate suportul financiar crescut pentru plățile facturilor de energie decât reducerea mărimii acestor facturi.
- ușurarea acțiunilor intermediarilor. Aceasta înseamnă:
 - a) reducerea timpului și a efortului;
 - b) furnizarea de mijloace și informații de care au nevoie;
 - c) tratarea lor ca ținte pentru schimbările de comportament, ceea ce înseamnă abordarea priorităților, barierelor, preocupărilor lor;
 - d) furnizarea unei reacții pentru ei și întărire în timpul fazei de implementare, pentru a răsplăti eforturile pozitive și să le permită monitorizarea progresului.
- încercarea de a combina metode tradiționale cu o abordare de rețea— adică, încercarea de a realiza structuri care să le permită oamenilor implicați în proiect să comunice și să se susțină unul pe altul. Aceasta se aplică atât intermediarilor cât și țintelor reale: intermediarii pretind susținere aproape la fel de mult ca și celelalte ținte, iar rețelele pot da susținere reciprocă.

5.4.3 Conformitatea – experiențe și date statistice

Elementul de real interes este ponderea consumatorilor care chiar își schimbă comportamentul de cumpărare ca rezultat al *etichetelor*; numai prin schimbarea modelelor la cumpărare, consumatorii demonstrează că politica de etichetare energetică lucrează și că energia este economisită. Legătura dintre etichetă și comportamentul real de cumpărare depinde de complexitatea interacțiunii dintre:

- ✓ numărul aparatelor etichetate în magazin,
- ✓ înțelegerea etichetei de către consumatori,
- ✓ preocuparea consumatorilor pentru energia consumată de aparatul electric de uz casnic
- ✓ încrederea în informațiile din eticheta de energie.

Acolo unde etichetele sunt prezente pe aparatele electrice de uz casnic, ele sunt atât luate în seamă cât și memorate de către consumatori, iar majoritatea consumatorilor par să nu aibă dificultăți în înțelegerea și interpretarea mesajului principal de pe etichetă. Nivelul de conformitate din magazine este un factor important. S-a găsit o puternică potrivire între proporția aparatelor etichetate corect, din magazine, într-o anumită țară, și nivelul de cunoaștere al consumatorilor acelei țări privind eticheta. Simpla prezență a etichetelor pare să determine puternic nivelul de cunoaștere, mai mult decât interesul personal în energia consumată de aparatele electrice de uz casnic.

Nivelul conformității se corelează puternic cu abilitatea consumatorilor de a cunoaște /a-și aminti eticheta: cu cât sunt mai multe aparate etichetate, cu atât oamenii cunosc mai bine eticheta. Dacă eticheta influențează într-adevăr, alegerea aparatului depinde mai mult de atitudinea față de consum de energie ce variază de la țară la țară. Cu toate acestea, există o corelare între numărul aparatelor care sunt etichetate în magazine și numărul consumatorilor care spun că alegerea aparatului electric de uz casnic a fost influențată de etichetă. Acest lucru subliniază importanța impunerii schemei de etichetare.

Testarea magazinelor în Danemarca, 2004

În această cercetare, au fost verificate 83 de magazine, unde etichetarea energetică a fost înregistrată pe un total de 4863 aparate. Eticheta energetică a fost înregistrată ca fiind corectă dacă aparatele aveau aplicată o etichetă energetică vizibilă clar. Spre exemplu, dacă eticheta energetică era în interiorul aparatului sau dacă aparatul avea lipit o bandă pe el, eticheta a fost înregistrată ca fiind incorectă.

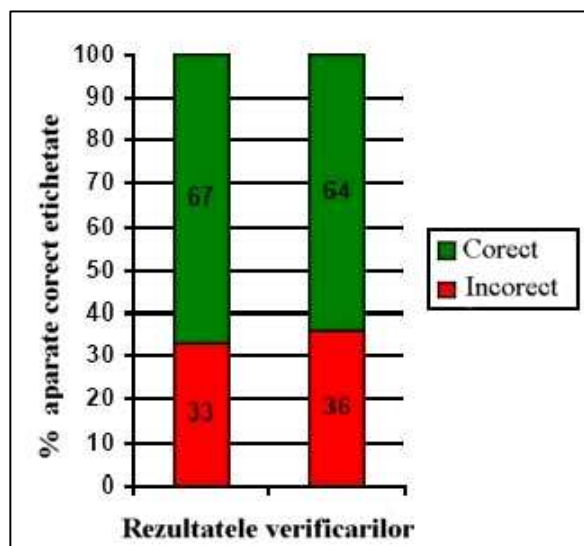

Figura 5.1 Ponderea aparatelor etichetate corect/ incorect, în verificarea din anul 2004 și în anii dinainte (a 18-a verificare)

Sursa : Autoritatea pentru energie din Danemarca (2005)

Dintre aparatele electrice de uz casnic verificate, 3255 au fost etichetate corect, adică echivalentul a 67 %. Prin comparație, rezultatul celei de-a 18-a serie de verificări, la care au fost verificate 3631 aparate, doar 2325 au fost etichetate corect, echivalentul a 64 %.

În 20 de magazine, etichetarea a fost corectă în proporție de mai mult de 90% dintre aparate, în timp ce pentru 63 de magazine, a fost corectă la mai puțin de 90%.

Sondajul a inclus 41 de magazine care au fost vizitate pentru prima dată, în timp ce celelalte 42 de magazine au fost verificate mai înainte. Graficul arată rezultatele verificărilor globale, împărțite pe magazinele vizitate pentru prima dată și pe magazinele care au fost vizitate mai înainte.

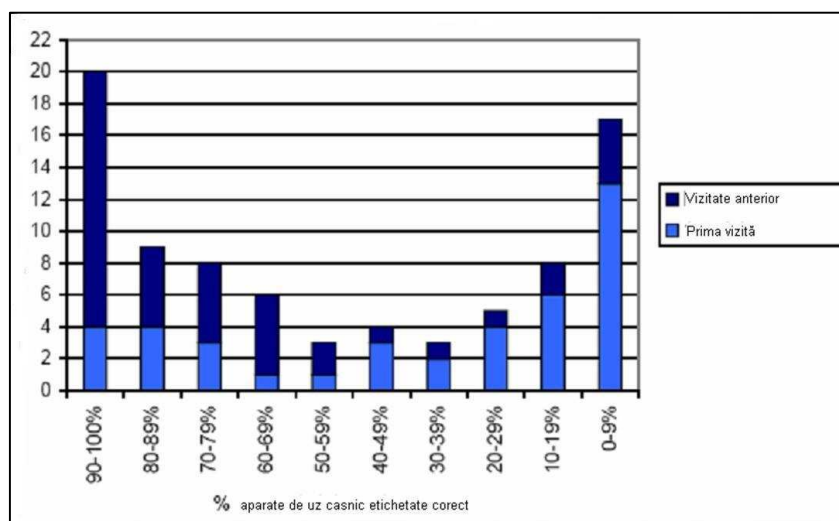

Figura 5.2 Ponderea aparatelor etichetate corect /incorect care depind de faptul că magazinul este vizitat prima dată sau a mai fost vizitat

Sursa : Autoritatea Energetică din Danemarca (2005)

Așa cum arată graficul, rezultatele au fost cele mai bune în magazinele vizitate anterior. Etichetarea pentru asemenea magazine a fost corectă în mai mult de 90% dintre aparate, în 16 magazine, echivalentul a 38%. Dintre magazinele vizitate pentru prima dată, etichetarea a fost corectă la mai mult de 90% dintre aparate, în 4 magazine, echivalentul a 10%. Rezultatul se coroborează cu rezultatele verificărilor anterioare, care au arătat că magazinele care au fost vizitate mai înainte au mai multe produse, în medie, care au etichetate corect. Un total de 63 de magazine au fost evaluate, dintre care 37 au fost magazine care nu au fost vizitate anterior. Dintre cele 37 de magazine, 6 au fost magazine cu aparate electrice de uz casnic, iar celelalte 31 au fost magazine pentru dotarea bucătăriilor, centre DIY (fă-ți singur!), comercianți de materiale de construcții sau alte tipuri de magazine care nu aveau ca activitate principală de vânzare comercializarea aparatelor electrice de uz casnic.

5.4.4 Experiențe legate de testarea aparatelor

Din momentul în care a fost sugerată pentru prima dată ideea schemei de etichetare, a fost necesar să se confirme acuratețea datelor de laborator provenite de la producători, raportate la performanțele actuale ale aparatelor electrice de uz casnic. Organizațiile consumatorilor verifică regulat și testează dacă energia consumată, măsurată în testele lor, este diferită față de cea raportată de către producători.

Ca să încerce să confirme și să cuantifice problema, proiectul *UE SAVE Project Cool Label* a inițiat o reanalizare sistematică a datelor generate de testele efectuate pentru un grup de organizații ale consumatorilor. Datele de laborator colectate între anii 1994-1997 au constituit o sursă consistentă de informații privind testarea independentă a produselor, ca și o concluzie la ce apăruse pe piață. Datele au venit din rapoartele de cercetare deținute de Asociația de Cercetare și Centrul de Testare a Consumatorilor (ACCTC) din Marea Britanie.

În total, testele au colectat date de la 397 de modele. În mod normal, modelele supuse testelor

de către organizațiile consumatorilor sunt selectate, aleatoriu din magazine, deoarece scopul este de a testa exemple ale modelelor actuale pe care consumatorii le achiziționează. Totuși, în anumite cazuri, dintre anumite modele, a fost testat al doilea exemplar. Aceste exemplare au inclus modele care dintre primele exemplare testate au depășit consumul de energie declarat de către producători cu mai mult de 15%.

Rezultate

Rezultatele acestei cercetări efectuate în anii '90 au fost șocante din mai multe puncte de vedere. Numai în 21% dintre cazuri cifrele CARTC au fost în limita de 5% din cele declarate de producători. În 41% dintre cazuri, ele au diferit cu mai mult de 15% față de cele raportate de către producători.

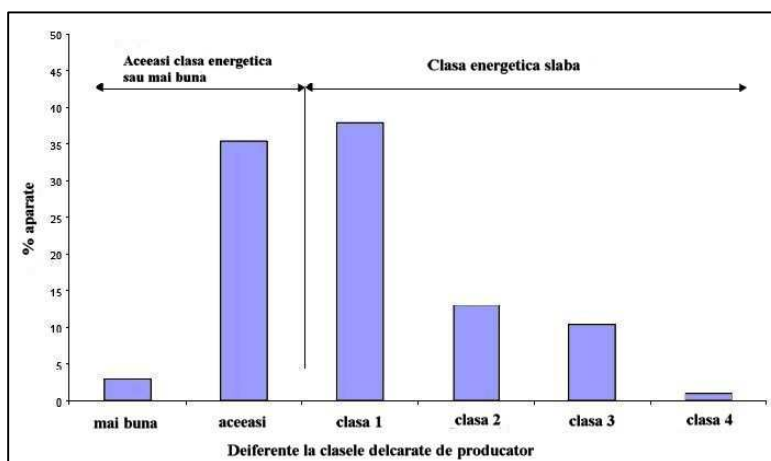
Mai mult, doar în 15% dintre cazuri, rezultatele CARTC au arătat cifre de eficiență energetică mai bune decât cele declarate de către producători, în timp ce 85% au indicat o performanță mai slabă.

Într-un număr relativ mic de cazuri, unde rezultatele CARTC au arătat performanțe mai bune decât cele declarate de producători, diferențele au fost mici; rar ele au fost destul de mari pentru a cauza schimbarea aparatului într-o altă clasă de energie mai bună. De partea cealaltă, diferențele au fost mult mai apreciabile. A fost remarcabil câte cazuri au indicat diferențe foarte mari: de exemplu, 22% dintre aparate, au avut un consum de energie înregistrat mai mare cu 25% decât cel declarat /publicat de către producător.

Când s-au analizat datele de energie folosind CARTC și volumele declarate de producători, un procent foarte mic (cca.3%) dintre aparate ar fi putut fi mutate într-o clasă mai bună decât cea ocupată anterior; mai mult de 36% au rămas în aceeași clasă – deși aceasta a inclus aparate de clasă "G", care nu ar fi putut schimbată la o clasă mai mică. Un procent relativ mare - 61% dintre aparate au schimbat clasa.

Figura 5.3 Schimbări în clasa de etichetare pe baza datelor CARTC

Sursa : J. Winward, P. Schiellerup, B. Boardman; Universitatea din Oxford (1998)

Notă:

Trebuie accentuat că datele de cercetare se referă la anii 1994÷1997, când legislația pentru etichetarea energetică era nouă și în state membre UE. Motivul includerii acestei cercetări în această publicație a fost să indice potențialele probleme cu parametrii de eficiență energetică declarați și măsurați la aparatele electrice de uz casnic. Oricum, cercetări ulterioare arată că, în general, și pe o piață bine studiată, declarațiile de performanță energetică a produselor sunt aliniate la valorile măsurate, deși producătorii chiar par să facă uz de toleranța arătată (de obicei 15%) între valorile declarate și cele măsurate.

Contrar primelor teste aplicate aparatelor electrice de uz casnic, de exemplu testele efectuate de Autoritatea (Daneză) de Energie din Danemarca în anul 2004, indică un rezultat clar mai bun. Doar un aparat din 12 de clase A+ și A++ de frigider și de congelatoare au înregistrat un rezultat deviant de la datele furnizorului. De exemplu, testele pentru mașinile de spălat rufe au avut drept rezultat validarea datelor în general, dar cu o abatere privind performanța mașinii în mai mult de o jumătate din teste.

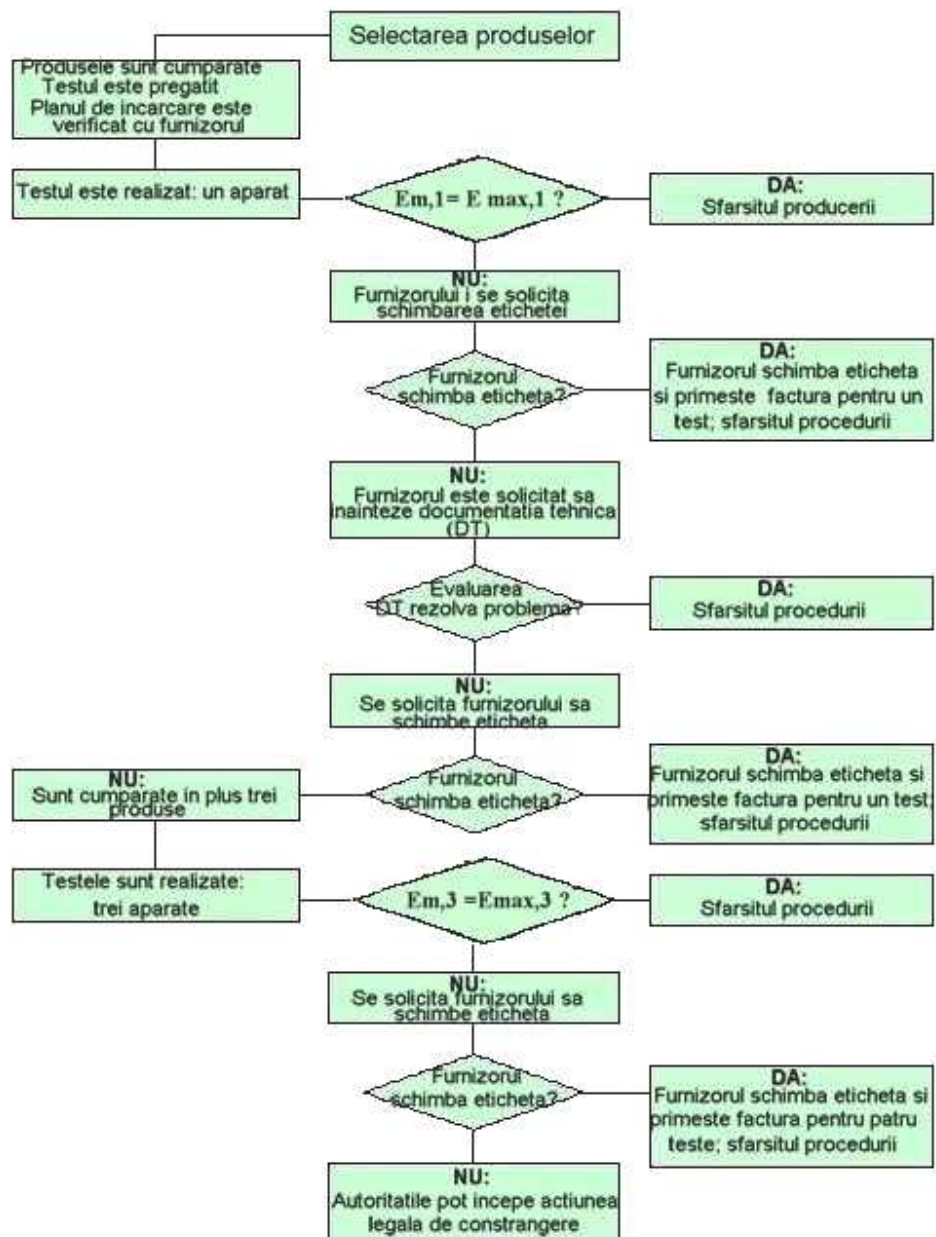
5.4.5. Procedura test de verificare

Procedura de verificare prin testare a danezilor va fi prezentată ca un exemplu. Graficul ce urmează indică pașii necesari de făcut într-un procedeu formal de testare a aparatului electric de uz casnic. O structură similară a pașilor poate fi urmată în orice altă țară europeană care aplică la legislația de etichetare.

5.4.6 Clasa „A, A+ și Super A”

Deoarece mulți producători tind să-și promoveze produsele lor cu nivel superior, caracteristici precum etichete premium, vor fi mult apreciate. Destul de des, se petrece un fenomen – în ciuda faptului că există date empirice rare – furnizorii folosesc identificatori precum „Super A” sau „A Super Plus” sau chiar „A+” pentru aparatele care nu răcesc. Pentru a proteja consumatorii împotriva confuziilor și a înșelătoriilor, le este recomandat guvernelor să împiedice asemenea încercări încă din fază incipientă.

De asemenea, în anul 2002, producătorii europeni au cerut, introducerea unei noi categorii „A+” pentru mașinile de spălat rufe, dar asta a fost respinsă în ultimul moment de Comitetul de Reglementare a Etichetării Energetice din UE și de Comisia Europeană, mai ales din cauza faptului că abordarea „A+” adoptată frigiderele a fost văzută ca o măsură temporară, în avans pentru o revizuire totală a schemei actuale de etichetare.

6. PROCESUL DE LUARE A DECIZIEI UE

6.1 Privire de ansamblu

În ceea ce privește punctul de vedere al țărilor din Europa Centrală și de Est, aria de prioritate pe care se concentrează politica UE este Acquis-ul UE. Partea centrală a acestui capitol se concentrează prin urmare pe procesul de realizare a politicilor, în termenii dezvoltării și aprobării noii legislații în domeniul eficienței energetice a aparatelor electrice de uz casnic. Principalii actori în acest domeniu sunt Comisia Europeană (Comisia), Parlamentul European (PE) și Consiliul UE (Consiliul).

Punctul de plecare a unei propuneri legislative este momentul în care instituțiile Europene decid că acțiunea UE este cerută într-o anumită zonă. În această etapă incipientă, instituția cheie este Comisia pentru că ea are dreptul să inițieze legislația și este responsabilă pentru realizarea proiectelor pentru propunerile legislative. Nu există legi oficiale pentru dezvoltarea proiectelor legislative. Totuși, în cazul eficienței energetice a aparatelor electrice de uz casnic tip Acquis, există o practică comună dovedită pentru acest proces de proiectare. Timpul necesar politicii de dezvoltare (de la proiectare la adoptare) poate varia mult. În general, au fost necesari 3-6 ani pentru dezvoltarea politicilor în vigoare, fără a lua în considerare cei 2-3 ani înainte ca implementarea națională a legislației să fie completă.

De obicei, primul pas prezintă o analiză a situației de pe piața UE, cu privire la un anumit aparat, la posibilitățile tehnice de îmbunătățire a eficienței energetice și a altor probleme relevante. Asemenea analize sunt pregătite în marea lor majoritate de un consorțiu de agenții și de firmele de consultanță și au fost, de obicei, finanțate prin programul SAVE (acum *Energie Inteligentă pentru Europa*). Factorii de decizie (majoritatea din domeniul industrial) se pot implica în aceste analize. Acest pas poate dura 1-2 ani, chiar mai mult atunci când este cerut un nou sau test standard sau un standard îmbunătățit.

Al doilea pas prezintă consultările inițiale: pregătirea unui prim proiect legislativ este condusă de către Comisie care, înainte de emiterea primei propuneri, se consultă cu principalele organisme din domeniu interesate, și invită la comentarii statele membre UE precum și industria; câteodată sunt invitate și alte grupuri, cum ar fi organizațiile consumatorilor și organizațiile de testare standard. Aceste consultații necesită de obicei mai mult de un an. Dacă este necesar, Comisia poate da un mandat la CEN și/sau CENELEC pentru a dezvolta un nou test standard sau pentru a adapta unul deja existent.

Analizele de piață și consultațiile trebuie considerate ca o posibilitate de a furniza datele proiectului de legislație europeană, la un stadiu incipient al politicii. Ele pot duce eventual la o invitație către asociațiile industriale pentru a discuta un contract negociat pentru suplimentarea legislației sau care să fie

acceptat în locul legislației. De acum încolo, este de mare importanță să se știe dacă și când Comisia Europeană va considera lansarea o consultație deschisă cu organismele interesate.

Ultimul pas al dezvoltării Acquis-ului prezintă pregătirea proiectului legislativ final: oficialii din DG TREN sunt responsabili pentru proiectul de legislație și de conducere a lui în procesul de realizare a politicii. Acești oficiali sunt surse utile de informare pentru aflarea detaliilor legislative. Înainte ca o propunere să iasă sub formă de proiect, contactele inițiale cu responsabilii oficiali creează preocupări și oportunități în a clădi anumite interese naționale particulare.

În timpul procedurii prezentată în pasul anterior, o atenție considerabilă este acordată comunicării cu furnizorul. În multe cazuri, mai ales în țările mici, acesta ar putea fi importatorul aparatului electric de uz casnic și nu producătorul. În acest caz, poate fi util și mai eficient de stabilit contacte direct cu producătorul (în consens cu importatorul și producătorul). În timpul stadiului de proiect, oficialii Comisiei sunt asistați de comitete de consultanță; acestea sunt de două tipuri:

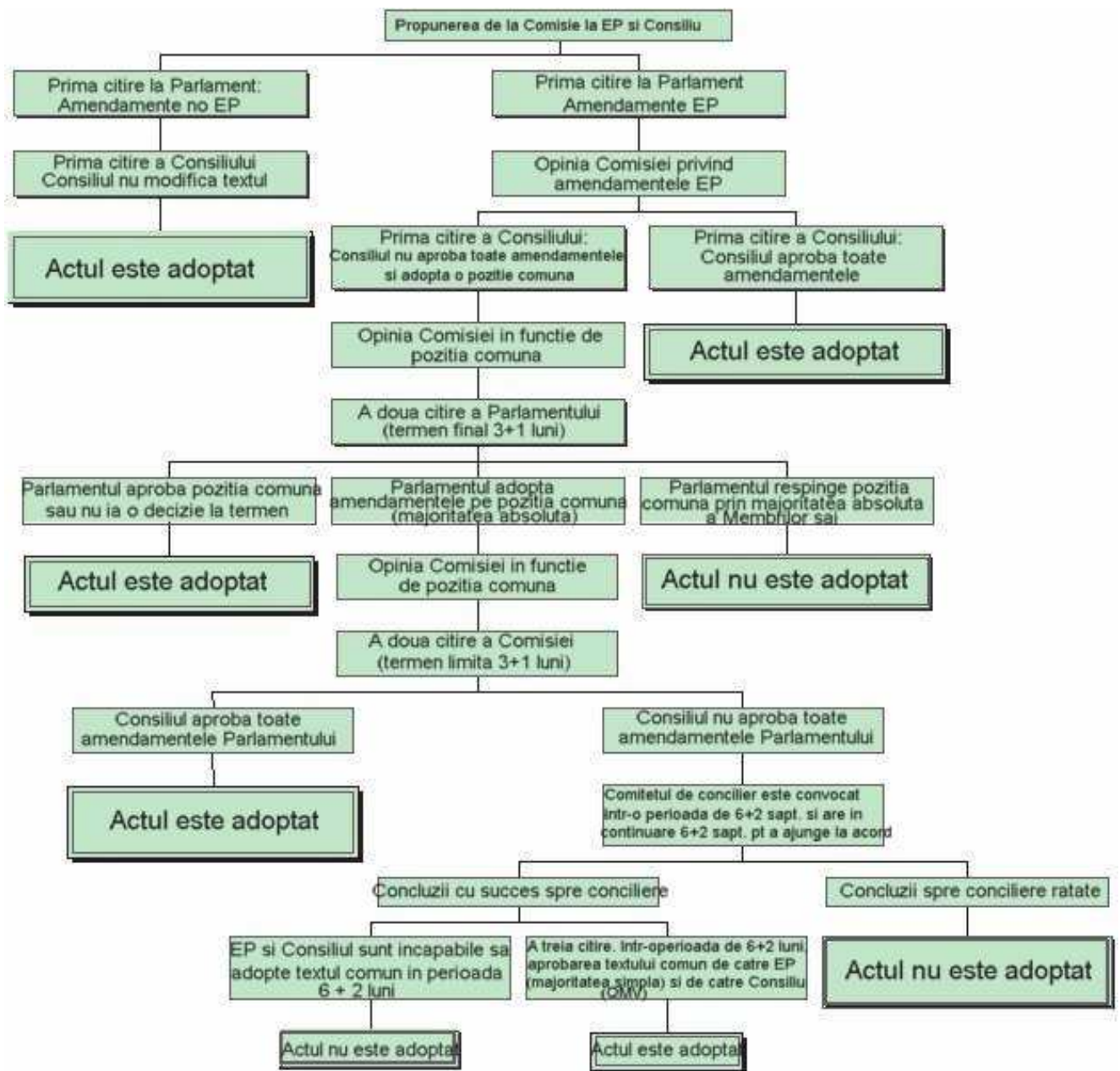
1) Comitete de experți

Comitetele de experți sunt alcătuite din experți și oficiali naționali și sunt nominalizate de către guvernele naționale. În cazul eficienței energetice a aparatelor, comitetul din domeniu prezintă Comitetul de Reglementare a Etichetării Energetice – CREE; acesta este bine stabilit și se întâlnește de obicei la fiecare 3 ÷ 6 luni. Consultarea Comisiei cu experții naționali convocați în CREE este obligatorie. Acest comitet de experți poate alerta Comisia la reacțiile probabile ale guvernului național la o propunere și la orice probleme care s-ar putea ridica la un anumit stadiu în procesul politic, dacă nu sunt avute în vedere anumite perspective.

2) Comitetele consultative

Aceste comitete sunt alcătuite din reprezentanți pe secțiuni și sunt organizate și finanțate de comisie direct, fără nici un fel de referință de la guvernele naționale. Oficialii responsabili ai DG TREN controlează procesul de proiectare. Proiectele sunt apoi trimise la biroul șefului Comisiei având nevoie de aprobarea lor mai întâi, până la adoptarea formală de către toți membrii comisiei, în timpul întâlnirilor săptămânale, în ziua de miercuri. Textele propunerilor Comisiei sunt publicate ca documente COM. Acestea pot fi găsite în baza de date legislativă UE, EUR-Lex (www.europa.eu.int/eur-lex).

Graficul 6.1. Procedura de luare a Decizie Uniunii Europene (co-decizie)

În practică, toate deciziile importante ce privesc proiectarea legislației sunt luate în timpul stadiilor de pregătire Acquis. În mod frecvent, sunt consultate Statele membre și factorii de decizie din industrie iar Comisia asigură suportul lor înainte de pregătirea unui proiect final de legislație. De obicei, discuțiile asupra propunerilor de proiect în Comitetul de experți, durează mai mult de un an, adoptarea oficială de către Comisie cerând adesea două sau trei luni.

6.1.1 Luarea Deciziei pentru o Nouă Politică

Îndată ce Comisia înaintează o propunere legislativă finală organismelor responsabile cu elaborarea deciziilor, aceasta se supune la o aprobare oficială. Procedura legislativă centrală prezintă co-decizia, care este cea mai utilizată metodă în procesul de luare a deciziilor din UE.

În principiu, după ce proiectul/propunerea legislativă este prezentat/ă de Comisie la Consiliu și la PE, el/ea este supusă discuțiilor și votului oficial în ambele organisme decizionale. Aprobarea noii legislații depinde de consens; de aici înainte ea este adoptată numai dacă în ambele cazuri majoritatea este de acord, altfel procesul se repetă cu o directivă amendată.

Directivile de implementare a etichetării eficienței energetice pentru aparatele electrice de uz casnic prezintă un caz special. Acestea sunt aprobate printr-o procedură simplificată, în loc de o co-decizie:

- comisia prezintă proiectul de directivă Comitetului de Reglementare a Etichetării Energetice, care constă din reprezentanții Statelor Membre (de obicei oficiali din ministerele sau agențiile din domeniu);
- dezbateră și votul oficial asupra proiectului de directivă, fiecare stat având un reprezentant:
 - dacă este îndeplinită o majoritate competentă, Comisia decide să adopte directiva.
 - dacă proiectul nu obține o susținere majoritară, Comisia decide fie să retragă propunerea sau să o propună / supună pentru discuții / vot oficial în Consiliu.

Baza legală pentru implementarea directivelor este dată de directiva cadru (92/75/CE) iar amendamentele ei fac subiectul procedurii de co-decizie.

6.2 Participarea Noilor State Membre și a statelor în curs de aderare în politica de eficiență energetică a aparatele electrice de uz casnic

Ținând cont de complexitatea politicii UE de realizare a procesului decizional și impactul ei la nivel național, a devenit necesar ca țările din Estul și din Centrul Europei (CEEC) să adopte măsuri potrivite în vederea unei comunicări eficiente cu organizațiile care iau decizii în UE, participând astfel la politica UE. Aceste măsuri reflectă poziția diferită a țărilor CEEC cu respectarea datei de intrare în UE, adică țările în curs de aderare la UE, făcând distincția între acestea, (care aparțin noilor 10 state UE și cele care se așteaptă să adere anul viitor) și candidații viitori la aderarea¹ la UE.

Istoric, implementarea Acquis-ului UE a reprezentat o prioritate pentru țările CEEC. Potrivit studiului dus la bun sfârșit sub egida CTI / IEA, *Programul de Adoptare a Eficienței Energetice la aparatele electrice de uz casnic* din anul 2002, toate țările participante au avut strategii de cadru sau programe în plan, pentru transpunerea Acquis-ului UE în legislația națională.

Totuși, experiența în domeniul politicii UE de dezvoltare, a fost destul de limitată. Această situație este în curs de schimbare. Pentru statele CEEC care au devenit membre UE în anul 2004, creșterea recentă a implicării în politica UE de luare a deciziilor a avut ca rezultat nevoia de adoptare a noi strategii care trebuie să se bazeze pe un mod de abordare pro-activă în influențarea dezvoltării politicilor UE.

¹ Această secțiune se aplică parțial statelor care nu sunt membru UE, dar care fac parte din Zona Economică Europeană. Aceste state nu au drept de vot în legislația europeană, dar pot fi consultate și pot să-și exprime opiniile lor înainte să se ia o decizie la nivel de Comisie.

6.3 Posibilitățile pentru implicarea CEEC în politica UE de eficiență energetică a aparatelor electrice de uz casnic

În general, toate țările CEEC sunt eligibile spre a se implica în proiectarea de noi politici prin participarea la pregătirea analizelor inițiale și având posibilitatea de a comenta proiectele legislative inițiale. Mai mult, Comisia poate invita experții din CEEC la Comitetele Consultative, care sunt responsabili pentru pregătirea unui proiect final. Astfel, țările CEEC pot profita de șansa de a putea să-și reflecte opiniile în cea mai decisivă fază a luării deciziilor în UE.

În ceea ce privește partea oficială a procesului de luare a deciziilor cu privire la eficiența aparatelor electrice de uz casnic, noile State Membre participă din plin în toate aspectele luării deciziilor, inclusiv la vot. Țările în curs de aderare pot lua parte ca observatori, care nu sunt eligibili să voteze oficial (încă), dar care își pot exprima opiniile și comentariile; din momentul în care devin membre ale UE, aceste țări sunt așteptate să participe

integral la toate etapele procesului de luare a deciziilor oficiale.

Participarea totală necesită:

- ✓ implicarea administrației statelor membre, de exemplu consultanți împuterniciți cu ELCR – comitetul expert (constituit din oficialii guvernamentali naționali sau din reprezentanții delegați),
- ✓ participarea la discuțiile Consiliului și la vot,
- ✓ implicarea la nivel politic, adică dezbateri și vot în Parlament.

Strategiile adoptate de țările CEEC se concentrează în special pe implicarea eficientă a administrației de stat, de vreme ce acesta este responsabilă pentru implementarea Acquis-ului la nivel național. În această privință, se dovedește a fi util ca administrațiile naționale să-și coordoneze eforturile și să facă schimb de experiență cu omologii lor din alte țări, care, fie se confruntă ori s-au confruntat cu aceeași problemă. Acest serviciu poate fi furnizat concret de către Agențiile Naționale pentru Energie, care își pot folosi rețelele neoficiale existente - cum este CEECAP- sau Grupul de Lucru în Etichetare din țările din Centrul și Estul Europei - EⁿR.

7. ANEXA

Legături importante:

- pagina CEECAP

<http://www.ceecap.org>

- legislația UE de eficiență energetică pentru etichetare și standarde minime:

http://europa.eu.int/comm/energy/demand/legislation/domestic_en.htm

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l32004.htm>

- Eco-Design pentru produsele consumatoare de energie:

http://europa.eu.int/comm/energy/demand/legislation/eco_design_en.htm

- privire de ansamblu asupra proiectelor de Inteligență Energetică în Europa concentrate pe economisirea energiei:

http://europa.eu.int/comm/energy/intelligent/projects/save_en.htm

- program de colaborare cu privire la etichetare și standarde

<http://www.clasponline.org>

- Agenția Internațională pentru Energie, pagina pentru Eficiența Energetică

<http://www.iea.org/Textbase/subjectqueries/index.asp> → Eficiența Energiei

- Grupul de Lucru al Rețelei Europene de Etichetare Energetică

<http://www.enr-network.org/labelling.htm>

BIBLIOGRAFIE

Pentru realizarea acestei publicații s-au folosit două surse principale:

- **Ghidurile CEECAP:** Politica de verificare a proiectării & Aplicarea și Introducerea de Piață, Klinckenberg – Consultants, 2004. Autori și co-autori: Frank Klinckenberg, Klinckenberg Consultants, Olanda, Martin Bella, Agenția de Energie Slovacă, Hans Paul Siderius și Antoinet Smits Siderius, SenterNovem, Olanda, și Emmanuel Bergasse, Agenția Internațională de Energie. Publicația a fost realizată cu suport financiar de la Ministerul Economic din Olanda și de la Agenția Internațională pentru Energie.
- **CLASP:** Standarde și Etichete de Eficiență Energetică: un ghid pentru Aparate electrice de uz casnic, Echipamente și corpuri pentru iluminat, Wiel S., McMahon J.E., et.al., CLASP, Wahsington DC, Februarie 2005. Publicația a fost realizată cu sprijinul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională și al Fundației Națiunilor Unite. Alți susținători au fost: Programul Națiunile Unite pentru Dezvoltare Globală și de Mediu, Agenția SUA pentru Protecția Mediului, Asociația Internațională Copper, Biroul Australian Greenhouse (pentru Efectul de Seră), Resurse Naturale din Canada și Departamentul SUA pentru Energie.

Alte surse :

- IEA - "Aparate de răcire – Strategiile politice pentru Eficiența Energetică în locuințe"
Agenția Internațională de Energie / OECD, Paris, 2003
- IEA - "Standarde și etichete energetice (de Etichetare Energetică)"
Agenția Internațională pentru Energie/ OECD, Paris, 2000
- Universitatea din Oxford - "Etichete pentru aparate frigorifice– Primii trei ani ai Programului European de Etichetare Energetică, Energie & Mediul Înconjurător"
Oxford, 1998
- Schiellerup - "O examinare a standardului UE minim pentru aparatele frigorifice: cazul Marea Britanie"
volum de lucrări ECEEE 2001
- Raportul Anual 2004 – "Raportul asupra Activității de Etichetare Energetică în Danemarca privind verificarea etichetării energetice a aparatelor electrice de uz casnic și a lămpilor de uz casnic"
Autoritatea pentru Energie din Danemarca, 2005
- S.M. van der Sluis - "Testul cercului European pentru Aparate frigorifice; Eficiența Energetică la Aparatele electrice de uz casnic și de Iluminat"
Springer, 2001